

Тенденции ▶ 18

Ernst&Young: Гръцките и руските фирми са най-склонни да дават подкупи

Новини ▶ 8-9

Имаше много голям натиск да се назначават хора без необходимата подготовка

▶ Христина Митрева, бивш управител на НОИ

Пари

BONNIER

pari.bg

Четвъртък

19 май 2011, брой 94 (5154)

USD/BGN: 1.37473

▼ -0.39%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.42270

▲ +0.39%

Българска народна банка

Sofix: 439.04

▼ -0.05%

Българска фондова борса

BG40: 129.50

▼ -0.70%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

БЕЗ ОБЯСНЕНИЯ

Един министър, един зам.-министър и още десетина висши държавни служители бяха уволнени за няколко часа. Премиерът все още не е огласил мотиви и въпросът “Защо” все още няма отговор ▶ 2, 4, 5

Компании и пазари ▶ 11

Roda ще открива магазини в четирите най-големи града

Компании ▶ 12-13

Някой кара колело

Интервю ▶ 22

Българският пазар ще изгуби доверието на инвеститорите заради новите регулации

▶ Никола Газдов, преседател на Българската фотоболтаична асоциация

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Марин Тодоров

Марин Тодоров е новият изпълнителен директор на "Меркатор-Б", съобщиха от компанията. Досега той е работил в "Доверие Брико". "Меркатор-Б" има четири хипермаркета в България - по един в София и Варна и два в Стара Загора. Досегашният директор на "Меркатор-Б" Бранко Мицич ще остане в компанията като прокурист.

► Подробности на стр. 11

Губещ
Али Абдула Салех

Президентът на Йемен Али Абдула Салех се е съгласил да подаде оставка и ще е извън властта до края на месеца, съобщиха от местната опозиция. Президентът управлява от 1978 г. насам. Сделката е била договорена с помощта на американски и европейски дипломати. От началото на протестите срещу неговото управление загинаха над 130 души.

Мнения

► По темата: "Емигрантите "просто не желаят да живеят в България". Ами аз си живея в България и съм щастлив. Бях и в чужбина. Баламосвите хората за живота там. Животът там е скапан и знаейки това, само се фукате по българските сайтове за слугинажа ви там.

От: AZ

► По темата: „Уникредит: Възстановяването на българската икономика ще отнеме още две години“. Еее нещо хубаво да се чуе за българската икономика най-накрая.

Вебер

Коментар

И коя точно е новината

pari.bg Топ 3

1 Посланиците Елена Поптодорова и Джеймс Уорлик канят американски фирми да инвестират в енергийния сектор. Според посланика на САЩ у нас след две години ще е късно за инвестиции в България.

2 Проблемите с монополите и мобилните оператори обсъждат на среща в НС. Работната среща е по повод сформиране на работни групи за законови промени.

3 Отливът на чужди компании от България е увеличил надомните работници. Засегнати са южните райони на страната, които преди бяха популярни с гръцките шивашки цехове.

Ако министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов е придобил 6 апартамента и все още е на поста си, колко апартамента е придобил Александър Цветков, за да бъде отстранен от поста министър на транспорта? Задачата няма верен и грешен отговор, защото всеки отговор може да бъде верен. Отстраняването на министъра подхрани стари и не толкова стари слухове за някакви далавери, за разследвания, за разногласия... В подобни ситуации слуховете нямат спирачки.

Отстраняването на един от най-незабележимите министри беше опаковано с още десетина уволнения на висши държавни чиновници (стр. 4-5). Внушението за решителност и гняв е постигнато. Новината е водеща, премиерът изглежда силен. Светкавичното посочване на заместници обаче говори за добре планирани,

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

„**Знаем, че някакви хора са уволнени, но не знаем това добро или лошо е**

обмислени и отдавна развиващи се действия. А защо всичко в един ден ли? Ами, по-впечатляващо е.

Истината е, че сериозна чистка във властта няма, независимо че внушението е такова. Смяната на един министър в средата на мандата е само леко помръдване на фона на масовото сменяне на министри в средата на мандата на предишните правителства. Цветан Цветанов не даде удовлетворителен отговор за имотите си, но все още е министър. Мирослав Найденов се намеси на пазара с популистките си идеи да контролира цените и все още е министър. На повърхността Александър Цветков няма гафове, които да са станали така публични. Огромните интереси в ресора му обаче разширяват почти до безкрайност кръга от възможните провинения. Премиерът Бойко Борисов ще излъчи сила, ако огласи публично мотиве за уволнението. И обратното - запазвайки мълчание по темата, той излъчва слабост. Работата на политика е да обяснява своите действия и да убеждава хората, че е прав. Да се правиш на строг и да не зачиташ правото на избирателите да знаят какво правиш с тяхното доверие не е новост за българския премиер. Но това не прави проблема по-малък.

Затова "голямата новина" е куха. Знаем, че някакви хора са уволнени, но не знаем това добро или лошо е. Не знаем корумпирани ли са или, напротив - противопоставяли са се на по-големи схеми. Не знаем дали премиерът ги оценява като некадърни или пък са прекалено кадърни за този екип. Нищо не знаем. Уж има новина, но всъщност не знаем каква точно е. Златно време за слухове. И за хора, които откъват да мислят. ■

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg

Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Николай Вълканов - 4395860
nikolay.valkanov@pari.bg
Излука ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg

Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Бяляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

Правителството в София сега е изправено пред важни решения за бъдещето на енергетиката на страната, за посоката, по която ще поеме. Не трябва да чакате. До две години ще бъде късно

► Американският посланик Джеймс Уорлик прег потенциални инвеститори в САЩ

Гост - коментатор

Каква реформа в БДЖ?

Георги Ангелов,
ikonomika.org

Превръщането на железниците в конкурентна компания, която да увеличава пазарния си дял, е това, което в крайна сметка може да реши проблемите

От две десетилетия БДЖ не е монополист - има все по-голяма конкуренция от автобуси, самолети, камиони, а и от лични автомобили, които все повече хора ползват. Да, обаче през тези две десетилетия БДЖ не осъзна, че вече не е монополист, и продължи да се държи по същия начин. Именно това е причината да загуби толкова много клиенти.

Затова е похвално, че за първи път БДЖ осъзнава факта, че не е монополист. Това е първата стъпка към насочена към клиента политика. Борба за всеки клиент вместо очакването, че клиентите ще ползват БДЖ поради липса на друг избор.

Всъщност това е най-важната промяна, която трябва да стане в железниците. Тази промяна, разбира се, е свързана с фундаментални промени в начина на работа, в организацията, в стимулите, в служителите. Превръщането на железниците в конкурентна компания, която да увеличава пазарния си дял, е това, което в крайна сметка може да реши проблемите.

Не късогледни протести на синдикатите против уволненията (ако спрат реформата, просто ще докарат БДЖ до фалит като "Кремиковци" - и всички ще загубят работата си), не само искания за държавни пари с обещания за реформи, които никога не се осъществяват. Има нужда от реална промяна, защото в противен случай железницата няма бъдеще.

БДЖ трябва да се освободи от ненужни активи, от губещи дейности и да оптимизира дейността си, така че да има стимули за ефективност. Има нужда и от повече стимули за персонала - по-малко служители, но с по-добри стимули, с по-висока квалификация, с по-добра техника, с по-добри резултати. Има нужда и от стимули за ръководството, включително възнаграждения, ако успеят да превърнат компанията в печеливш проект, но и заплаха за уволнение, ако влошават състоянието ѝ (тези две неща липсват в държавните компании в България).

Но БДЖ не е сама по себе си. Железницата има нужда от железен път, който не се управлява от БДЖ, а от НКЖИ. В този смисъл е изключително важно двете компании да работят заедно. Каквото и да прави БДЖ, ще бъде трудно да върне пътници и превози към железниците, ако НКЖИ не се включи в усилията. Железният път е в окаяно състояние, скоростите са ниски - но пък цените за ползване са огромни. Това не помага на никого, тъй като прави железницата неконкурентна като вид транспорт, съответно и БДЖ, и НКЖИ губят.

НКЖИ има много недвижими имоти, които може да продаде и да инвестира в инфраструктурата си и в намаляване на цените за достъп. БДЖ има товарни превози, които може да се приватизират и средствата да се реинвестират. Това заедно с еврофондовете, реструктурирането и следването на реалистичен бизнес план може да бъде основата на бъдещото развитие. Ако реформа не стане обаче, следва фалит. □

Руски догадки

► Руският президент Дмитрий Медведев отказа да каже дали ще се кандидатира за втори мандат на изборите догодина. В Русия вече вървят предположения дали той ще се яви на вота или премиерът Владимир Путин. По време на пресконференция обаче Медведев каза, че е прекалено рано да съобщи за такова решение

СНИМКА REUTERS

На онашката

България мина назад в класацията за конкурентоспособност

Лидери са Хонконг и САЩ, Гърция и Украйна заемат последните места

България е на 55-о място в света по конкурентоспособност, показват данните от Годишника на световната конкурентоспособност за 2011 г., в който са изследвани общо 59 страни, съобщи Руслан Стефанов, директор на икономическата програма в Центъра за изследване на демокрацията. България

е паднала в общата класация за конкурентоспособност на икономиките с две места в сравнение с 2010 г. Резултатите на икономиките, включени в годишника, се следят внимателно от международните инвеститори, обясни още Стефанов.

След България в класацията са Гърция със спад от цели 10 позиции, Украйна и Хърватия. Класацията се оглавява от Хонконг и САЩ, които изпреварват лидера от предходната го-

59

► страни са включени в изследването

дина - Сингапур.

Ниското заплащане на работната сила и ниските данъчни ставки са фактор, на който страната ни продължава да залага при привличането на чужди инвеститори, което обаче е заблуда, смята Стефанов.

По неговите думи отстъплението е в резултат на исторически натрупвания и проблеми на политиката по време на кризата. Основно място заемат липсата на базисна и на научна инфраструктура, на адекватни действия в образованието и здравеопазването.

Последните статистически данни показват раздвижване в икономиката - увеличение на оборота в търговията на дребно и постепенно покачване на износа. □

В броя четете още

Новини ► 7

Въпреки съпротивата директното договаряне при обществените поръчки остава

Технологии ► 19

LinkedIn очаква над 340 млн. USD приходи от излизането си на борсата

Съветът за развитие към Министерския съвет одобри вариант на закона, който включва in-house поръчки, но със строг контрол от КЗК

Планирано, масово и

Над десет души от висшето ръководство на страната бяха отстранени в рамките на по-малко от 24 часа

Масови кадрови промени, направени от правителството в рамките на ден, оставиха впечатлението за метла в управлението. Премиерът уволни един министър, един зам.-министър и няколко ръководители на неособено известни структури, ако не се брои КАТ. Съобщенията за това се появяваха на порции, без никакъв коментар защо се правят и на какво се дължат. Според официалната версия транспортният министър Александър Цветков, който периодично се замесва в скандали, макар и доста по-рядко от някои свои колеги, е подал оставка по "лични причини". Версията на премиера Бойко Борисов е, че целта е "да бъде оптимизирана още повече работата с Брюксел, работата с фондове и да наложи по-голямо темпо в тази насока". В същото време поста на Цветков ще заеме заместникът му Ивайло Московски, който досега се занимаваше именно с еврофондовете и Оперативна програма "Транспорт".

Хронологията на историята

Малко преди обяд и преди края на регулярното правителствено заседание вчера беше съобщено, че транспортният министър Александър Цветков, е депозирал оставката си пред премиера Бойко Борисов. Няколко минути по-късно изтече информация, че замест-

никът на икономическия министър Трайчо Трайков с ресор енергетика Марий Косев също е подал своята. Никой от министрите в кабинета, излизащи от заседанието, обаче не застана пред журналистите да обясни причините за двете оставки. Единствено военният министър Аню Ангелов потвърди новината. Той обаче твърдеше, че не е запознат с причините.

Само два часа по-късно от правителствената пресслужба изпратиха официално информация за новия министър на транспорта - Ивайло Московски, чийто ресор досега беше усвояването на средства по Оперативна програма "Транспорт", както и за новия зам.-министър на енергетиката Делян Добрев, депутат от ГЕРБ.

В късния следобед стана ясно, че цялото ръководство на КАТ в София е пенсионирано. Сред тях са шефът на КАТ Ваньо Стоевски, заместникът му Тенчо Тенев, директорът на отдел "Видеонаблюдение" Любка Маринова и Чавдар Авджиев.

А малко преди да си тръгне от посещението си в Пловдив, премиерът Бойко Борисов обяви, че "още двама души ще бъдат отстранени от правителството, докато стигна до София". Това са шефът на Патентното ведомство Костадин Манев и на Националната агенция по оценяване и

▶Александър Цветков

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

▶Ивайло Московски

Това са най-странните кадрови промени, които съм виждал

акредитация Иван Иванов. Новият ръководител на агенцията стана бившият ректор на Софийския университет Боян Биолчев.

Къде е логиката

"Това са най-странните кадрови промени, които съм виждал", коментира социологът Цветозар То-

мов. Той дори не може да предположи какво може да е наложило смените. Марий Косев обаче излезе с такова. В SMS до в. "Дневник" той заяви, че смяната му се дължи на "политическата конюнктура и избор на една по-политическа кандидатура за критичния енергиен сектор". В текстовото си

Цветозар Томов, агенция "Скала"

съобщение той твърди, че не е подавал оставка. Според опозицията от БСП е имало политически натиск както върху Цветков, така и върху Косев да освободят постовете си. Според сините обаче транспортният министър е трябвало да си тръгне много отдавна, защото не се справял с

работата си. Най-верните поддръжници на правителството в парламента от "Атака" пък негодуват, че кадровите промени са направени без тях. Така или иначе все още остават много неизвестни, чието разкриване ще храни новините през цялата седмица.

Елена Петкова

Мнения

За нас оставката на Цветков не е изненада

Оставката на Александър Цветков е очаквана и даже закъсняла. Тя се дължи на лошото положение на БДЖ. Там са се натрупали огромни дългове. Тази оставка за нас не е изненада, но по-изненадващо е защо няма оставка на земеделския министър, където провалът е не по-малко тежък. Скоро ще дойде и тяхното време. Няма никакви лични мотиви, а оставки винаги се подават под натиск от министър-председателя.

Мартин Димитров, председател на СДС

Допускам натиск и от финансовия министър Симеон Дянков. Дянков е видял огромните задължения в минис-

” Няма никакви лични мотиви, а оставки винаги се подават под натиск от министър-председателя

терството на транспорта и как се правят опити да се закърпи бюджетът. Това е причината за оставката. □

С "Атака" не са обсъждани промени в правителството

С "Атака" не са обсъждани никакви промени в правителството. За нас е малко притеснително, че не се дават ясни аргументи защо се правят промените и сега ли е точно моментът. Имаше индикации, че няколко министри не се справят много добре, но когато се прави смяна на министри и зам.-министри, е добре това да бъде внимателно огледано и ясно аргументирано. На този етап липсва яс-

Николай Пехливанов, генерал мн "Атака"

на аргументация за оставките или поне не разполагаме с такава. □

” На този етап липсва ясна аргументация за оставките или поне не разполагаме с такава

без обяснение

► Марий Косев

► Делян Добрев

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Равносметка Къде сбърка Александър Цветков за 2 години

► Неуспешни проекти, скандални законови предложения и слухове за разследвания на ДАНС съпътстваха мандата на транспортния министър. През есента на миналата година в медиите беше разпространена информация, че ДАНС е започнала разследване срещу Цветков и няколко негови подчинени за далавери около проекта за изграждането на терминал за комбинирани превози на жп гара Драгоман. Слуховете за такова разследване бяха потвърдени по-късно от депутати от ГЕРБ и опозицията, но вчера вътрешният министър Цветанов заяви, че Цветков не е представлявал интерес за службите. Някои от предложенията за промени в Закона за автомобилните превози, които министърът на транспорта се опита да прокара, тък му докараха обвинения в лобизъм. Едни от най-големите неуспехи на Цветков са свързани със сериозното забавяне на проекти по Оперативна програма "Транспорт" и ИСПА.

Къде, какво Прегрешенията на Марий Косев

► Наскоро зам.-министърът на икономиката Марий Косев изпадна в конфликт с представители на газовия бизнес. На кръгла маса за проблемите на битовата газификация той обвини компаниите, че не са изпълнили задълженията си за изграждане на газоразпределителната мрежа в страната. Становището му преизвика

остра реакция от страна на изпълнителния директор на "Овергаз" Сашо Дончев, според когото проблемите са заслуга изцяло на държавата. Именно Косев направи "гафа" да спомне, че на среща с руската страна за АЕЦ "Белене" е присъствал генералният директор на "Лукойл" Валентин Златев. Това се превърна в голям скандал. Той е и вносителът на закона за ВЕИ, който също преизвика напрежение сред депутатите.

За ГЕРБ беше голяма изненада

За нас беше изненада оставката на министър Цветков. ПГ на ГЕРБ смята, че той беше много добър министър, застъпи в една много нереформирана система, направи дълбоки реформи в НКЖИ, БДЖ, летището. Виждаме, че системите вече работят. Доколкото разбрах, неговите мотиви са лични, аз лични мотиви не мога да коментирам, поради тази причина мога да изкажа само благодарност към неговата работа. □

Валентин Николов,
зам.-председател на ПГ на ГЕРБ

„Той беше много добър министър, застъпи в много нереформирана система“

ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ МОГАТ ДА ПОЛУЧАТ ФИНАНСИРАНЕ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ СТОПАНСТВА

ЕВРОПА НИ ПОМАГА ДА МОДЕРНИЗИРАМЕ ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Вие имате малко или средно земеделско стопанство, обработвате земя или отглеждате животни и искате да сте по-конкурентоспособни? Сега може да получите до 7500 евро по мярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“ за петгодишен период. Безвъзмездната финансова помощ се предоставя по Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. Възползвайте се от безплатните услуги на Националната служба за съвети в земеделието към Министерство на земеделието и храните за изготвяне на вашите проекти. Обадете се на кратък номер *AGRO (*2476) или на 070012476 /на цената на един градски разговор/ и ще получите безплатна консултация, както и повече разяснения по Програмата. Допълнителна информация може да намерите и на сайта на Програмата за развитие на селските райони www.prsr.government.bg.

Проекти по мярка 141 ще се приемат от 4 април до 29 юли и от 31 октомври до края на 2011 г. в областните дирекции на Държавен фонд „Земеделие“.

МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)
Министерство на
земеделието и
храните

Европейски
земеделски фонд
за развитие
на селските райони:
„Европа инвестира
в селските райони“

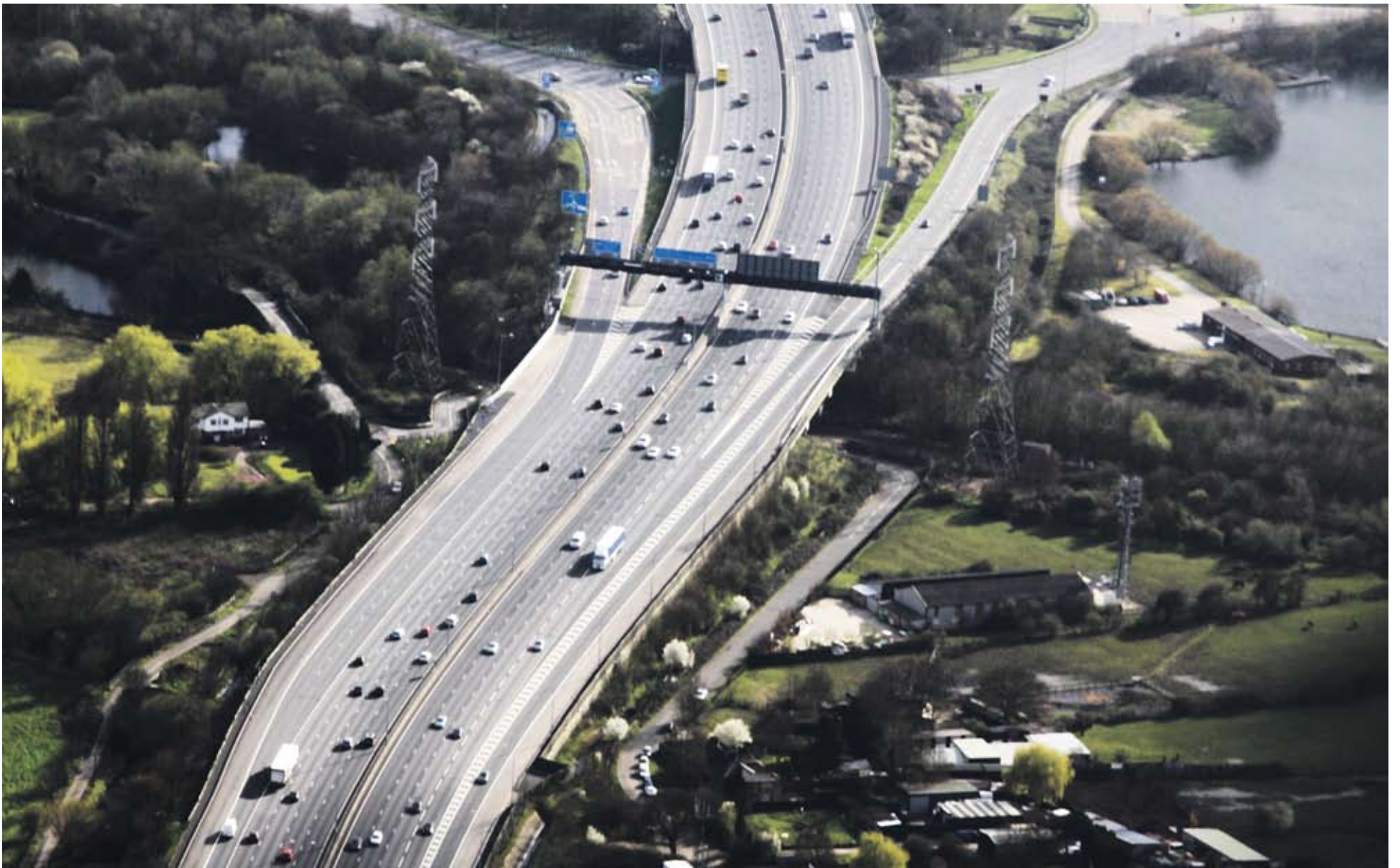

„ЕВРОПЕЙСКИ ПАРИ
ЗА БЪЛГАРСКОТО
СЕЛО“

Публично-частното партньорство

При министъра или в отделна агенция

Критиките към проекта са, че е писан в полза на държавата, а не на бизнеса

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

До края на следващия месец правителството ще одобри новия закон за публично-частното партньорство. Това съобщи главният секретар на Министерския съвет Росен Желязков по време на обществено обсъждане на проекта. Представителите на бизнеса очакват законът да бъде приет от парламента възможно най-скоро, защото липсата на ясна и детайлна законова регламентация на публично-частното партньорство е оказала негативно влияние върху развитието на инфраструктурни проекти.

Какво по същество “Чрез законопроекта се опитваме да уредим един нов вид взаимоотношения, и то по прозрачен начин”, коментира заместник-министърът на финансите Владислав Горанов. Според експертите бъдещият закон ще бъде инструмент за повече и по-евтини инфраструктурни проекти, които в същото време са и по-качествени. Проектозаконът разграничава партньорски договор, концесия и обществена поръчка.

Агенция вместо министър

Вместо от финансовия министър координацията между общините и държавата и частните партньори да се осъществява от специално създадена агенция - това предложи Красимир Кръстев от Института за публично-частно партньорство. По думите му теоретично законът е добър, но трудно може да бъде приложен на практика. Той дори коментира, че текстовете не защитават публичната собственост, а я подаряват на частния инвеститор.

Аналогия с лоши практики

Кръстев посочи, че ако нормативният акт бъде приет в сегашния му вид, много от активните общини ще имат проблеми със съдебната власт и работата им ще бъде блокирана. Той дори си позволи да го сравни с приетия наскоро Закон за възобновяемите енергийни източници. След като беше гласуван и приет в парламента, производителите на “зелена” енергия коментираха, че текстовете няма да привличат инвеститори. Според Кръстев бъдещият

закон няма да насърчава привличането на частните партньори в общи проекти с държавните и общинските структури. Той посочи, че не е предвиден регистър на дейностите на имотите, които са предмет на публично-частни партньорства.

Лесно заобиколим

Според други участници в общественото обсъждане законът не обхваща публичните търговски дружества, не се отнася за сферата на услугите и лесно може да бъде заобикалян. Беше

изказано опасение, че проектът за бъдещия закон засилва административния контрол и ограничава частния инвеститор.

И малко положителни

Според заместник-председателя на Българската стопанска камара Камен Колев законът е положителен, защото събира в едно съществена законодателна база за публично-частното партньорство. По думите му текстовете осигуряват повече сигурност за общините.

” Чрез законопроекта за публично-частно партньорство държавата се опитва да уреди един нов вид взаимоотношения по прозрачен начин

Владислав Горанов,
зам.-министър на финансите

” В България все още нямаме пример за публично-частно партньорство, но когато говорим за идеята създаване на агенция, това буди у мен много по-голяма тревога, отколкото ако имаше някакво несъвършенство на подготвяния закон

Огнян Донеv,
председател на КРИБ

Въпреки съпротивата директното договаряне при обществените поръчки остава

Съветът за развитие към Министерския съвет одобри вариант на закона, който включва in-house поръчки, но със строг контрол от КЗК

Оспорваният от бизнес организациите в България принцип на вътрешните или наречени още in-house поръчки все пак намери своето място в новия проектозакон за обществените поръчки. Те обаче ще бъдат възможни само в сферата на комуналните услуги като сметосъбиране, снегопочистване и др. и няма да може да се прилагат за други дейности, като доставка, строителство или информационни технологии. Всяка такава поръчка също така ще получава и индивидуално разрешително след оценка от Комисията за защита на конкуренцията (КЗК).

Този вариант на закона е одобрил Съветът за развитие към Министерския съвет вчера, след като от ведомството на министъра по еврофондовете Томислав Дончев предложиха две алтернативи на проекта - със или без оспорваните вътрешни поръчки.

Компромис

Приетият вариант на закона е до голяма степен съобразен с предложенията на самото антимонополно ведомство, чието мнение потърси министър Дончев заради многобройните критики от страна на бизнес организациите. Те имаха опасения, че in-house принципът, който позволява на институциите директно да

СНИМКА SHUTTERSTOCK

възлагат обществени поръчки без конкурс на предприятия, които са 100% държавна или общинска собственост, ще доведе до влошаване на конкурентната среда и изключване на частния бизнес от редица сектори. С предложените ограничения все пак тази вероятност би трябвало да бъде сведена до минимум. Поглед над европейското законодателство пък показва, че вътрешните поръчки са рядко използван, но не и непознат инструмент в държавите от ЕС.

Скептицизъм

Въпреки това част от бизнес организациите у нас остават скептични. Според зам.-председателя на Българската стопанска камара Камен

Колев българската реалност е различна от британската например и ако там принципът работи безпроблемно, тук практиката показва забележителна находчивост за заобикаляне на контрола и правилата. „За това и ние сме на мнение, че не само вътрешните договорки трябва да отпаднат, но и да се забрани на свързани с възложителя фирми да участват в конкурсите въобще“, смята той. По думите му директното договаряне крие подводни камъни. „Например не е ясно как и кой ще определя цените при вътрешна поръчка. Възложителят никога не е безпристрастен. Винаги има възможност за злоупотреби“, каза за в. „Пари“ Колев.

Ани Кожжаиванова

Камен Колев, зам.-председател на БСК

„Нашата философия е, че не трябва да има директно договаряне. Дори трябва да се забрани участието в конкурсите на предприятия, свързани с възложителя, за да се ограничат злоупотребите и влошаването на бизнес средата

Енергийно пренасочване

► Две компании са подали оферти в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за разрешения за проучване за шистов газ в Североизточна България. Оценката им ще бъде извършена в тридневен срок, съобщи енергийният министър Трайчо Трайков. „Като местен ресурс шистовият газ може значително да повиши енергийната независимост на страната ни и да даде още една алтернатива за осигуряване на газ“, коментира министърът по време на форум за шистовия газ в Полша. При посещението си той се срещна и с Ричард Морнингстар - специален пратеник на САЩ по енергийните въпроси в Евразия

Сага

Вечно променяният се закон

► Законът за обществените поръчки е вероятно един от най-променяните в последните години като цяло. За близо две години, откакто са на власт, само ГЕРБ го промениха седем пъти, а новият проектозакон е осмото изменение. Преди това и тройната коалиция го прекрояваше многократно. Въпреки или пък точно в резултат от това наскоро Сметната палата обяви стряскаща статистика - при 84% от одитите за законосъобразност през миналата година палатата е установила различни нарушения в областта на обществените поръчки.

► Въпреки критиките на бизнес организациите към новия проектозакон те все пак изтъкват, че той има и немалко положителни черти, които може да доведат до подобряване на положението, като например обединението на всички нормативни документи в един закон, еднакви правила за всички обществени поръчки, ограничаване на участието на подизпълнители в общия обем на поръчката и др.

Христина Митрева се оплака

Бившият управител на НОИ твърди, че е била изолирана от финансовия

Христина Митрева е получила списъци с имена на хора от структурата на ГЕРБ, които трябва да бъдат назначени на ръководни позиции в Националния осигурителен институт (НОИ). "Имахте много голям натиск, особено в първите няколко месеца, след като станах управител на НОИ, да се назначават хора без необходимата подготовка", коментира Митрева по време на пресконференцията, която даде вчера. Тя допълни, че назначените от ГЕРБ са били четирима - тези, които са показали необходимите познания по време на конкурса. "Това беше една от причините, че се нагнетиха напрежение - искаха не четири, а 17 души", коментира бившият вече управител на НОИ.

Преди Митрева да даде пресконференция, депутатите приеха оставката ѝ.

В името на институцията

Според Митрева финансовият министър Симеон Дянков ѝ е обяснил, че ако остане на поста си, ще бъде изолирана. "Беше ми заявено, че не искат да работят с мен - и министърът на финансите, и министърът на труда и социалната политика", обясни тя. Това всъщност е била основната причина да подаде оставка - не иска НОИ да бъде изолиран, защото работата няма да върви добре. Митрева обясни, че изолацията вече се усеща от около два месеца. В последно време срещите между нея и социалния министър са се про-

веждали много рядко, на месец - месец и половина.

От надзорния съвет на НОИ пък заявиха, че "хората действат бързо и знаят как се правят оставки".

Бюджетът като кутия на Пандора

Бюджетът на НОИ беше първата причина за сблъсък. Според изчисленията на НАП в бюджета на НОИ за тази година са заложили 200 млн. лв. повече приходи. "Много думи бяха изприказвани по бюджета. НОИ не може да е единствената институция, а управителят още по-малко, който да понесе цялата отговорност за това, което се случва, и аз няма да приема такава отговорност и такава вина", коментира Митрева. "Тази картина е резултат от оптимистичната макрорамка на бюджета, която се прави от Министерството на финансите. Много скоро ще тръгне друга дискусия и тя няма да е за това, че планът за приходите от осигуровки е завишен, с което е подведено правителството или Министерството на финансите, а че неизпълнението им е следствие от положението на икономиката и пазара на труда", обясни още Митрева.

"Положението, в което се намира НОИ, е резултат от много фактори, от законодателството, което е прието, и от практики по прилагането му, от една действаща икономическа криза", обясни зам.-председателят на Българската стопанска камара (БСК) Димитър Бранков. Той до-

пълни, че отговорността на финансовото министерство и НОИ за разминаването в бюджета е значителна.

Стана ясно, че по време на последната среща между Христина Митрева и Симеон Дянков Митрева му

е предложила, ако той е съгласен, тя да отиде на следващия ден и да направят сметки - ако трябва, и с целия му екип. "Нямаше друга реплика и с това се разделихме", обясни Митрева.

Със сълзи на раздяла

Христина Митрева беше посрещната с аплодисменти и изпратена със сълзи. През цялото време на изказването ѝ я прекъсваше ръкопляскането на служителите, които не искаха да се разделят с

нея и се чудеха в чий ръце ще попадне институтът. Въпреки всички критики към Христина Митрева стана ясно, че тя има подкрепата на повечето служители, а раздялата беше със сълзи - и от страна на Митрева, и от страна на

Авторите на проекта politikat.net осъдиха Министерството

▶ Асен Генов (вляво) и Константин Павлов-Комитата от проекта politikat.net намират спечеленото дело на правосъдното министерство за важна победа за гражданския сектор

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Фондация "Четиринадесети януари" осъди Министерството на правосъдието заради отказа му да впише фондацията в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза. Фондация "Четиринадесети януари" стана известна с проекта си за намаляване на политическото лицемерие и с уебсайта politikat.net, зад който стоят Асен Генов и Константин Павлов. Той съхранява и проследява твърдения и обещания, направени от български политици и високостепенни чиновници.

Случайно или не

Историята на казуса всъщност е доста любопитна. Всичко започва с няколко запитвания, които двамата изпращат до повечето министерства. "За целите на politikat.net в началото на годината поискахме писмено информация от министерствата за ангажиментите, които те поемат към обществото през 2011 г., и приоритетите в дейността им. Получихме изчерпател-

„ Не сме привърженици на теорията на конспирацията и се надяваме отказът за регистрация да не е свързан с нашето запитване до правосъдното министерство, а да е просто чиновническа грешка

Фондация "Четиринадесети януари"

ни и подробни отговори от някои, други пък отговориха уклончиво, а трети, сред които и Министерството на правосъдието, не отговориха въобще", разказа Асен Генов. Случайно или не, но около седмица по-късно те получават от правосъдното министерство отказ да впише фондацията в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, въпреки че фондацията има съответното решение на съда.

Причините

Отказът, подписан от министър Попова, е мотивиран с подозрения за "прикрита стопанска дейност

с цел печалба", защото в устава на фондацията е разписано и извършването на допълнителна стопанска дейност. Реално неправителствените организации имат право да извършват стопанска дейност, ако тя помага за постигане на целите им. Според тълкуването обаче заявените търговски дейности като консултации и търговия на стоки и услуги в областта на образованието, културата и информационните технологии не съвпадат с целите на фондацията, които пък са "развитие на информационното общество в България и граждански контрол върху

ОТ НАТИСК ЗА НАЗНАЧЕНИЯ

И СОЦИАЛНИЯ МИНИСТЪР

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

„Аз съм изолирана от два месеца. Това е от страна на социалния и на финансовия министър и започва да се отразява на работата на НОИ. Обвинението, че не съм управлявала добре института, не го приемам. Интересното е, че не бях извикана в парламента да дам отчет. Журналистите знаеха много повече за работата в НОИ, отколкото тези, които ми хвърлят обвиненията

Христина Митрева

служителите. Тя обясни, че трябва да има приемственост и толеранс между институциите, за да върви работата.

Заместникът

Подуправителят на Националния осигурителен ин-

ститут Весела Караиванова поема управлението на института до официалното избиране на нов управител. Постоянен управител ще бъде назначен след гласуване на парламента.

Рагослава Димитрова

на правосъдието

институциите”.

“Реално единствено съдът има право да определи кое юридическо лице с нестопанска цел действа в обществена полза, а задължението на министерството е просто да изпълни предписанието на съда”, казва Асен Генов. И въпреки че фондацията има разписание от съда да бъде вписана в регистъра на НПО, министерството отказва.

Щастлив край, но...

Решението на правосъдното министерство чисто юридически не е добре издържано и от фондацията завеждат жалба, в която е посочено, че министерството надвишава компетентностите си, няма необходимата обосновка и нарушава материалния закон. Логично печелят и делото, което посочват като правен прецедент и е важна победа на гражданското общество. Решението на съда поставя ясна граница между търговските дружества, които се създават, за да формират и да преразпределят печалба,

и неправителствените организации, които извършват съпътстваща стопанска дейност, за да подпомагат постигането на определени обществени цели.

Има нещо, което ги притеснява обаче. И това е реалната причина за отказа. “Аз лично виждам две възможни обяснения. Първото е, че министър Попова е била подведена от некомпетентен чиновник, който си е мислил, че едва ли не внася някакъв ред в регистрите. Намирам го за възможно. Вторият вариант обаче, в който не ми се ще да вярвам все пак, е, че министър Попова е превишила правомощията си, отказвайки ни регистрация заради това, че няколко дни по-рано изпратихме запитването. Странно е обаче, че двете събития се случват толкова близко във времето”, казва Генов.

Стават грешки. Но подобни грешки наистина не говорят добре за едно министерство. Особено за правосъдно.

Ани Когжаиванова

Мнение

Значима е отговорността на финансовото министерство и НАП

Димитър Бранков,
зам.-председател на БСК

Положението, в което се намира НОИ, е резултат от много фактори, от законодателството, което е прието, и от практики по прилагането му, от една действаща икономическа криза.

Проблемите, за които чуваме, трябва да бъдат разисквани в надзорния съвет, в рамките на комуникацията с Министерството на

финансите и експертния съвет на НОИ. Трябва взаимна проверка на числата, така че действително да има увереността, че системата е бюджетирана по възможно най-добрия начин. Имаме нужда от устойчива система, не само по отношение на финансите, но и по отношение на кадровата обезпеченост. Значима е отговорността на МФ, на НАП.

AMICA 04 - МАЙ 2011 - 7 ЛВ.

MANIFESTO
СВЕТЪТ СТАВА ВСЕ ПО-СЛОЖЕН,
А НИЕ ЗНАЕМ ВСЕ ПО-МАЛКО
ЗА НЕГО

П Л А У

ПРОВЕРЕТЕ САМИ:

- КОЛКО СТЕ SMART?
- КАКВО ВИ ВЪЗБУЖДА НАЙ-МНОГО?
- КОЛКО ПЪЛНА Е ПАМЕТА ВИ?
- ПРЕЗ КАКЪВ ОБЕКТИВ ГЛЕДАТЕ НА ЖИВОТА?
- КОЯ ЧАСТ ОТ СЕБЕ СИ ИСКАТЕ ДА ПОПРАВИТЕ?
- КАКЪВ Е МОДЕЛЪТ НА МЪЖА ДО ВАС?
- КОЛКО ЧЕСТО ИГРАЕТЕ ЗАЕДНО?

ЕДИН ПРОЕКТ НА AMICA, РЕАЛИЗИРАН С ПОДКРЕПАТА НА

Полша набра само 113.7 млн. USD от IPO-то на банка BGZ

16

▶ млн. акции притежава
гържавата в Bank
Gospodarki
Zywnosciowej SA

5.2

▶ млн. от
пуснатите книжа на
селскостопанския
кредитор бяха прогадени

СНИМКА BLOOMBERG

Сумата е едва 22% от максимума, който очакваше правителството от пласирането на акциите на селскостопанския кредитор

Полша успя да набере 312 млн. полски злоти (113.7 млн. USD) от първичното публично предлагане на акции на банката Bank Gospodarki Zywnosciowej SA (BGZ). Сумата е едва 22% от максимума, който правителството очакваше да набере от IPO-то. Полското министерство на

държавната собственост е успяло да пласира 5.2 млн. акции на банката на цена 60 злоти за брой. Според проспекта на първичното публично предлагане цената беше в диапазона 66-90 злоти за акция. Правителството очакваше да продаде 16 млн. броя книжа от селскостопанския кредитор, на колкото се равнява целият държавен дял от 37%. Американската Citigroup Inc. и швейцарската UBS AG са координатори на IPO-то на BGZ, а PKO и Espirito Santo Investment Bank са

поематели на емисията.

Голямото надценяване

На база максималната цена в проспекта и общия брой акции, пуснати на пазара, Полша можеше да набере около 1.44 млрд. злоти от продажбата. Мажоритарен собственик в BGZ с дял от 59% е най-големият селскостопански кредитор Rabobank Groep. „Печалбата на банката е твърде ниска и нейната стратегия да се фокусира върху малки и средни предприятия може да доведе до колебание в

инвеститорите”, смятат анализатори от UniCredit SAIB, Полша. Според тях оценката на правителството е била твърде висока в сравнение с останалите местни банки.

„Смятахме, че банката ще получи по-голяма оценка, след като изпълни стратегията си, и затова решихме да продадем само малък дял в нея”, обясни Александър Град, министър на държавната собственост. Въпреки това можем да продадем останалата част от държавния дял в по-добри времена,

каза още той. Правителството е удължило срока за продажба на акции с един ден до 20 май.

Други активи за продажба

Продажбата е част от плановете на правителството да набере 15 млрд. злоти от продажбата на държавни активи през 2011 г., за да намали бюджетния дефицит и дълга. Полша ще пусне за продажба през тази година държавни дялове в друга полска банка - PKO Bank Polski SA, и производителя на въглища.

От края на 2007 г. досега страната е продала активи за близо 33 млрд. злоти.

Магнит за листвания

От началото на годината в Полша, която е най-бързо развиващият се фондов пазар в Централна Европа, има 71 IPO-та. Варшава привлича повече компании за листване на борсата, отколкото цяла Западна Европа и се нарежда на второ място след Китай сред развиващите се пазари, показват данни на агенция Bloomberg.

” Смятахме, че банката ще получи по-голяма оценка и затова решихме да продадем само малък дял в нея. Останалата част от държавния дял в банката може да пуснем за продажба в по-добри времена

Александър Град,
министър на държавната собственост

Добър пример Успешните приватизационни сделки

▶ Правителството на Полша залага все повече на приватизационните сделки, за да стабилизира бюджета.
▶ През април 2010 г. кабинетът на Доналд Туск успешно продаде националния застраховател PZU при най-голямото първично публично предлагане в Централна и Източна Европа. Заедно с миноритарния собственик, холандската компания Eureko, полската гържава получи 8.1 млрд. злоти.
▶ Енергийният сектор се оказва най-благогатен за полската приватизацион-

на програма.

▶ Продажбата на енергийната група Tauron пък е донесла на гържавата 4.21 млрд. злоти.
▶ Държавният дял в група енергийна компания Енеа беше прогаден през февруари 2010 г. за 1.1 млрд. злоти.
▶ През октомври пък PGE осигури близо 4 млрд. злоти постъпления в бюджета.
▶ През тази година се очаква продажбата през борсата и на дяловете в компании от химическата индустрия, енергетиката, финансовия, миннодобивния сектор и пазара на недвижими имоти.
▶ Целта, която си е поставило правителството за тази година, е приходите от приватизация да достигнат 51.5% от бюджета на страната.

Дълг “Интеркапитал Пропърти” отложи плащане по облигации

На 16 май “Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт” АД СИЦ е пропуснало да извърши плащане по емисия

облигации, от което главница в размер на 125 хил. EUR и лихва в размер на 101 344 EUR, се казва в информация до БФБ от довереника на облигационерите по емисията ТБ Инвестбанк АД. От дружеството съобщиха, че имат възможност да погасят задълженията си в срок до 30 дни от

датата на падежа, което съгласно документите за емисията не представлява забава на плащане. Преди три месеца компанията отново пропусна да плати задълженията си по емисията на падеж, като направи необходимите плащания в рамките на допустимия 30-дневен срок след това.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Roda ще открива магазини в 4-те най-големи града

Управляващото дружество “Меркатор” води преговори с инвеститори в молове за позициониране на свои обекти

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

“Магазини от веригата Roda ще бъдат открити в големите градове на страната, като най-големите ни интереси са към София, Пловдив, Варна и Бургас. Компанията планира да отвори и мегамаркети, и супермаркети едновременно”, обяви новият управител на “Меркатор - Б” ЕООД Марин Тодоров. Той е на поста от началото на месеца, а временно управляващият Бранко Мицич е прокурор на дружеството у нас. Тодоров не се ангажира с времева прогноза и брой на новите обекти от веригата Roda. От дружеството обаче обмислят и изграждане на

своя логистична база. Такава вече направиха вериги като “Билла” и “Лидл”.

В София - на юз

“Все още не мога да кажа колко нови обекта и къде точно ще бъдат позиционирани те. Водим преговори с инвеститори в молове в страната”, каза Марин Тодоров. Засега се очаква, че компанията ще отвори свой обект в “Мега мол” в София, който се строи след тунела за жк “Люлин”. Тодоров призна, че ръководената от него компания търси варианти да направи свой обект и в южните квартали на София, но те били примамливи и за други търговски вериги за хранителни стоки. Сега на бул. “България” има магазин от веригата “Билла”, а в “България мол” се очаква да отвори врати вторият хипермаркет на френската верига Carrefour. “В този район имаше бързо строителство на жилища, но се получи вакуум при търговските площи”, коментира Марин Тодоров.

Къде са магазините

Сега Roda има 4 мегамаркета в страната - по един в София и Варна и два в Стара Загора. В България “Меркатор - Б” ЕООД има над 260 служители. Тодоров не обяви какви са приходите на дружеството през миналата година. Каза само, че 6-8% от тях са от продажбите на продукти от т.нар. собствени марки. Roda предлага на клиентите в България 200 продукта под собствени марки. Голяма част от тях се произвеждат в Словения.

“Продуктите от собствени марки най-често са трайни - шоколади, сокове, енергийни напитки и т.н.”, обясни Тодоров.

Приходите на групата растат

“Меркатор - Б” ЕООД е част от словенската верига за бързооборотни стоки “Меркатор груп”. За първото тримесечие на годината групата има 676 млн. EUR приходи. Те са с 6% повече от същия период на миналата година. В периода януари - март 2011 г. “Меркатор груп” генерира почти 10.2 млн. EUR печалба, което е 25.1% от плана за годината. До момента групата е инвестирала и 47.4 млн. EUR.

Играчът “Меркатор груп”

До 2015 г. групата ще инвестира около 700 млн. EUR, като значителна част от тях ще са в България. “Меркатор груп” е най-голямата компания за търговия на дребно в Словения и е водещ търговец на дребно в Черна гора. Заема второ място в Сърбия и Хърватия и е на четвърто в Босна и Херцеговина. Компанията има около 1500 магазина и повече от 23 400 служители в различните държави. “Меркатор груп” оперира на площ от 1.6 млн. кв. м площи и поддържа различни формати магазини - супермаркети, мегамаркети, хипермаркети, кеш енд кери, квартални и др. През 2010 г. компанията има приходи от 2.7 млрд. EUR.

Красимира Янева

Визитка Кой е Марин Тодоров

► Новият управител на “Меркатор - Б” ЕООД е магистър по икономика на промишлеността в УНСС и е сертифициран от Института на банкери в Лондон за банки и финанси. От 2000 г. той работи в “Доверие Брико”, инвеститор в магазините Mr. Bricolage за България, Сърбия, Македония и Албания. Тодоров има опит в управлението на асортимента, продажбите и управлението на магазини. Последните заемани от него позиции са изпълнителен директор на Brico Spec doo, Mr. Bricolage и директор продажби и търговия в “Доверие Брико” АД България.

10.2 676

► млн. EUR е печалбата на групата за периода януари - март 2011 г.

► млн. EUR са приходите на “Меркатор груп” за първото тримесечие на годината

Някой кара колело

Българската фирма за велосипеди "Драг" има повече поръчки, отколкото може да произведе

Велоиндустрията в България се оказва една от малкото незасегнати от кризата по думите на Драгомир Кузов, собственик на една от най-големите фирми за велосипеди "Драг". Той разказа за в. "Пари" как е успял да наложи своята фирма както на българския, така и на международния пазар.

"Всичко зависи от това как е сглобено едно колело, а за това са необходими много части", разказва Кузов. По неговите думи всички те се внасят за България от други страни. "Драг" внасят части от над 50 фирми, за да бъде сглобен един велосипед. Компанията има над 60 модела велосипеди и за всеки един са необходими различни части.

Вносът се осъществява от страни като Япония, Китай, Тайван, Сингапур, Малайзия, а от Европа се внася предимно от Италия, Германия и Франция, обясни Кузов. "Опитваме се да насърчаваме българското производство, въпреки че в България се е наложило едно мнение, че то не е достатъчно качествено. Това е и причината да поставяме надписа - proudly made in Bulgaria (гордо произведено в България), за да покажем, че българското означава качествено."

Компанията отвътре

"Драг" разполага с 4 собствени магазина - 3 в София и един във Враца. От разговора с Кузов става ясно, че компанията работи с над 75% от специализираните магазини в страната. "Драг" обучават дилъри и канят представители на фирми, които произвеждат различните компоненти, за да покажат как се произвеждат отделните части и как се сервизират.

В компанията му работят 70 души, които са заети в

Визитка

Кой е Драгомир Кузов

► Драгомир Кузов започва да тренира колоездене на 15-годишна възраст и не след дълго става майстор по колоездене в Съветския съюз.

► Влиза в бизнеса с велосипеди през 1983 г., когато е сервизирал велосипеда на холандски колоездач.

” Въпреки икономическата криза бизнесът с велосипеди не е сериозно засегнат

производството, администрацията и търговската мрежа. Велоиндустрията в страната дава работа на повече от 1000 души, а в цяла Европа техният брой е около 20 000 по данни на Кузов.

Печалби въпреки кризата

Въпреки икономическата криза бизнесът с велосипеди не е сериозно засегнат. "Изнасяме за над 20 държави, поради което сме заложили около 15% ръст за 2011 спрямо предходната година", обяснява Кузов, като допълва, че търсенето е по-голямо от предлагането. Страните, за които "Драг" изнасят велосипеди, са Италия, Германия, Белгия, Франция, Литва, Малта, Украйна, Гърция, Турция, Румъния и др. В България пазар също има, обяснява той.

Кина Драгнева

Само 22 леярни в страната имат комплексно

Проверките на Министерството на околната среда и водите са наложили санкции на стойност 184 455 лв. на няколко комбината

Проверките на Министерството на околната среда и водите са установили, че само 22 от 186 леярни имат издадено комплексно разрешително, а 31 са недействителни.

Предприятията, които не разполагат с разрешително, ще бъдат принудени да прекратят работата си. Мярката ще важи, докато не приведат дейността си в съответствие със законодателството. Затворени ще бъдат четири леярни на територията на Велико Търново, по две на територията на инспекторатите в Стара Загора и Русе и по една в Плевен, Смолян и Пазарджик. Дадени са 133 предписания за отстраняване на несъответствията

с изискванията на екологичното законодателство, като за целта за издадени 4 акта. Постъпилите суми по наложени санкции, включително за минали месеци, са 184 455 лв.

Казусът "Брикел"

Без комплексно разрешително е и ТЕЦ "Брикел". В началото на месеца бяха изведени от експлоатация мощностите на централата заради несъответствие с екологичните закони. Работата на "Брикел" трябваше

да бъде преустановена още миналата година, но заради отоплението на град Гълъбово централата работеше с минимални мощности. През март "Брикел" внесе в Изпълнителната агенция по околна среда заявление за издаване на комплексно разрешително, за да възобнови дейността си.

Централата вече изпълни задълженията си и по предаването на квоти на стойност 18 млн. лв. Заместник-министърът на околната среда и водите

Евдокия Манева коментира, че комплексното разрешително на ТЕЦ "Брикел" е представено за обществен достъп от 5 май до 5 юни, както изискват законовите разпоредби.

През април принудително беше спряна производствената дейност и на част от оловното производство на "Оловноцинков комплекс" в Кърджали. Основният мотив за налагането на мярката е замърсяването на атмосферния въздух със

серен диоксид и олово. С това производството създава непосредствена опасност и риск за човешкото здраве и околната среда.

Нови проверки

Продължават проверките на Регионалния инспекторат по околната среда и водите за чистотата на населените места, пътната мрежа в страната и прилежащите територии към нея. При проверките са установени и случаи на драстично нарушава-

Печалба

► Приходите на фирмата за 2009 г. са 506 хил. лв., чистата печалба от които е 59 хил. лв. За сравнение през 2008 г. "Драз" са отчели 387 хил. лв. приходи и 31 хил. лв. печалба. По думите на собственика Драгомир Кузов през 2011 г. се очаква ръст от 15% в сравнение с печалбите от предходната година.

15%

► ръст на продажбите за 2011 г. очакват от "Драз"

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

разрешително

не на разпоредбите на Закона за водите. В участък от коритото на река Марица е установено изхвърлянето на около 30 000 куб. м изкопни земни маси от строителството на магистрала "Марица". Фирмата, отговорна за нарушението - "Пътни строежи" АД-Пловдив - трябва да прекрати изхвърлянето на отпадъци и да започне действия по извозването на земните маси извън коритото на реката.

Златина Димитрова

Санкционирани	Размер на санкцията
"ДЕВЕН" АД-ДЕВНЯ	50 597,00 ЛВ.
"КЦМ" АД	13 000,00 ЛВ.
"ВИДАХИМ" АД	4287,00 ЛВ.
"РУА ФАБРИКА ЗА МЕТАЛИ" ООД-ЛОМ	7000,00 ЛВ.
"ЧЛК -ИНВЕСТ" ООД-ВРАЦА	2000,00 ЛВ.
ТЕЦ "МАРИЦА ИЗТОК 2" ЕАД	30 000,00 ЛВ.
"ЕНЕЛ МАРИЦА ИЗТОК 3" АД	10 000,00 ЛВ.
"АЙКОН" ЕООД	7000,00 ЛВ.
"ДАР Г.Н" ООД	5000,00 ЛВ.
"НЕЙЧЪРЪЛ ЕНЕРДЖИ" ЕООД-ВАРНА	2000,00 ЛВ.
"МЕСОМАРКЕТ" ЕООД-СОФИЯ	2000,00 ЛВ.
ОБЩИНА САНДАНСКИ	10 000,00 ЛВ.
КМЕТЪТ НА ОБЩИНА ЦАРЕВО	5000,00 ЛВ.

КЗК разреши продажбата на ТЕЦ "Енел Марица Изток 3"

Американската компания ContourGlobal придоби 73% дял от централата от италианското дружество Enel

Комисията за защита на конкуренцията разреши вчера придобиването на мажоритарен дял в ТЕЦ "Енел Марица Изток 3" от ContourGlobal. Комисията е установила, че американската група ContourGlobal и "КонтурГлобъл България" не притежават дъщерни дружества, клонове или свързани лица в България и не извършват дейност в страната.

По пътя на сделката
Съобщението на КЗК уточнява, че е одобрено придобиването на пряк едноличен контрол от страна на "КонтурГлобъл България Холдингс Б.В" върху "Марица Ийт 3" и "Марица О&М" и непряк едноличен контрол върху "Енел Марица Изток 3" АД и "Енел Оперейшънс България" АД. Според решението на комисията

сделката не би оказала негативно влияние върху конкурентната среда.

През март беше обявена продажбата на ТЕЦ "Енел Марица Изток 3" на стойност 230 млн. EUR на ContourGlobal. Очакваше се сделката да бъде финализирана през юни след разрешение от съответните институции.

Enel официално се изтегля

Италианската енергийна компания Enel имаше дял в дружеството от 73%. Останалите 27% от централата продължават да бъдат собственост на На-

ционалната електрическа компания. Сделката е част от плановите на италианската компания за намаляване на дълговете й.

Enel е най-голямата енергийна компания в Италия и една от най-големите в Европа. Дружеството е представявано в България от "Енел Марица Изток 3" АД, "Енел Оперейшънс България" АД, "Енел Инженерия и иновации С.п.А-клон България" и "Енел Грийн Пауър България" ЕАД, като мощностите на "ТЕЦ Марица Изток 3" съставляват около 10% от общите в страната. □

КАНДИДАТСТВАЙ
ДО 20 МАЙ 2011 г.

**NEXT
GENERATION**
МЕНИДЖЪРИ ОТ НОВ ВИД

Пари

КОНКУРС ЗА МЛАДИ МЕНИДЖЪРИ И ПРЕДПРИЕМАЧИ. КАНДИДАТСТВАЙ НА WWW.PARI.BG

Банкерите очакват консолидация в сектора

Трезорите се оплакват от недостиг на достатъчно добри проекти за финансиране

Очаква се нова консолидационна вълна в банковия сектор в България. Причините за това ще бъдат по-строгите изисквания към капиталовата адекватност и намаляващата рентабилност в сектора. Това коментира новият изпълнителен директор на Българската банка за развитие Асен Ягодин на форума "Шумът на парите", организиран от Profit.bg.

Банките в България разполагат с достатъчно ликвидност и имат интерес да предоставят заеми. Това обаче няма да стане за сметка на по-ниски стандарти за кредитополучателите. Не може да се очаква възстановяване на предкризисните нива на кредитиране, единодушни са bankerите.

Напълно логично

"Напълно логично е да станем свидетели на нови банкови консолидации", посочи Ягодин. От една страна, това ще се дължи на повишените изисквания за капиталова адекватност, които в България и без това винаги са били високи. Друга причина за очакваната консолидация ще бъде по-ниската рентабилност, която едва ли ще бъде овладяна и през тази година. Банките са притиснати от високата цена на привличания ресурс, но в същото време не може да вдигат лихвите по кредитите заради силната конкуренция на местния пазар. Това се отразява на

Потенциал Кредитните карти ще стават все по-популярни

► Потенциал за развитие на банкирането има при кредитните карти. Това е относително нов продукт за българския пазар, който не можа да се развие много преди кризата. ► Докато обаче кредитните карти не започнат да се използват широко, лихвата по тях е доста висока, призна главният изп. директор на Емпорики Банк Атанасиос Петропулос. По думите му причината за това е, че необслужването на кредитите също е много високо.

► Колкото повече карти се издават, толкова повече ще намалява делът на необслужваните кредити и ще пада лихвата.

печалбата им, която освен това се "изяжда" от новопостъпващите проблемни кредити по линия на провизиите, обясни Ягодин. Именно това може да накара малките да търсят консолидация. Такъв процес, но много по-мощен, вече извън България. Според Ягодин може да се очакват подобни движения и на нашия пазар, като това ще доведе до оптимизация и повишаване на рентабилността.

Не са спирани

Банките никога не са спирани да подкрепят бизнеса, категоричен е главният изп. директор на СИБАНК Петър Андронов. По думите му има две групи потенциални кредитополучатели. Едните са в затруднение и искат да реструктурират бизнеса си. Другите са тези, които се справят добре дори и по време на криза и именно на тях банките активно предлагат нови кредити и услуги. "Имаме достатъчно голяма ликвидност и нямаме интерес да я държим и да не я инвестираме. Разбира се, в компании, които показват надеждни планове", добави Андронов.

Повечето банки търсят и други източници на финансиране, било през Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд или Европейската банка за възстановяване и развитие. Повечето от тези ресурси са за малкия и средния бизнес. Основното притеснение на финансово-кредитните институции е дали ще намерят достатъчно клиенти, които искат и могат да управляват проекти, обясни Андронов.

Доверие

Изминалата година беше много тежка не само за банките, но и за целия пазар. Финансовата и икономическата криза доведе до спад на доверието между банките и клиентите, посочи председателят на управителния съвет и главен изп. директор на Емпорики Банк Атанасиос Петропулос. Това доверие обаче вече се възстановява и от началото на тази година клиентите отново се връщат в банките. Според Петропулос кредитирането ще се увеличи през тази година, което ще подкрепи икономическата дейност в страната. "Вече 11 години съм в България и мога да кажа, че банкирането и кредитирането е това, което е задвижвало българската икономика през тези години", каза той. По думите му има пряка зависимост между кредитирането и развитието на икономиката.

По-бавни темпове

Спадът в кредитния портфейл вече е преодолян, но няма да видим темповете на кредитиране отпреди кризата, смята Асен Ягодин. Предизвикателствата пред банковия сектор през последните две години се запазват, но към тях се прибавят и нови. Освен нуждата да управляват достатъчно ликвидност, като в същото време работят за стабилизиране на кредитните портфейли, банките сега са изправени и пред необходимостта да управляват увеличените си разходи. Те нараснаха през последните три години преди кризата, за да поддържат растежа. Сега тази машина трябва да бъде оптимизирана - съкратена или пренасочена към други действия, така че разходите да са адекватни на приходите, обясни Ягодин. Основният фокус на трезорите през тази година ще бъде намирането на нови източници на приходи, включително нетипично банкови като застрахователния брокеридж, за да компенсират по-ниските приходи от кредитиране.

Лихви и конкуренция

Според bankerите нивата по лихвите са нормални, като се имат предвид лихвите по депозитите. Основен фактор при определянето на лихвите е цената на привличения ресурс, посочи Андронов. Преди кризата банките имаха възможност да разполагат с евтино чуждестранно финансиране, което в определен момент надминаваше 25% от общия ресурс, а сега делът му е около 10%. В момента основният фактор, който формира цената на кредитите, са депозитите. Заемите допълнително се оскъпяват от задължителните резерви в БНБ, както и от вноските, които трезорите правят във Фонда за гарантиране на влоговете в банките. В световен мащаб цената на кредита се покачва заради инфлацията, обясни Петропулос. В България обаче има голяма конкуренция между банките, която задържа лихвените нива. Очакванията на bankerите са, че това ще остане така поне в близко бъдеще.

Излука Филипова

Недвижими имоти

„Цените на недвижимите имоти в момента са на нормални нива. Това позволява на банките да отпускат ипотечни заеми, а гражданите да искат заеми. Когато свободната наличност на пазара на недвижими имоти се изчерпи, цените ще започнат да се повишават. Не виждам обаче това да стане в близко бъдеще“

Атанасиос Петропулос,
изп. директор на Емпорики Банк

„Ипотечните кредити получиха тласък през последната една година, тъй като в големите градове цените на недвижимите имоти вървят към стабилизиране. Това позволява да се правят дългосрочни оценки за стойността на обезпечението“

Петър Андронов,
главен изп. директор на СИБАНК

„Бумът в недвижимите имоти преди кризата създаде психологически фактор у купувачите, че на всяка цена трябва да купят жилище. Сега виждаме не толкова депресия на пазара, колкото връщане към нормалното“

Асен Ягодин,
изп. директор на Българска банка за развитие

Fiat ще финансира купуването на дял в Chrysler с 1.5 млрд. EUR

Директорът на компанията Серджо Маркионе иска да увеличи италианския дял в Chrysler до 51% в края на годината

Италианският автомобилен производител Fiat ще търси кредит в размер на 1.5 млрд. EUR, след като повиши участието си в Chrysler Group, казват трима души, запознати със случая, цитирани от агенция Bloomberg. Fiat ще започне преговори с кредитни институции, след като приключи изкупуването на допълнителните 16% от Chrysler за 1.27 млрд. USD, казват още източниците. Заемът ще замени револвираната кредитна линия в размер на 1 млрд. EUR, която изтича през февруари 2012 г. Преговори се водят с Credit Agricole, Intesa Sanpaolo и UniCredit, които са осигурили предишния заем, но може да бъдат привлечени и други банки.

Източници за финансиране

Италианската компания се надява да завърши сделката до юли, макар че транзакцията може да отнеме и повече време в зависимост от пазарните условия. Базираната в Торино корпорация засега отказва коментар за финансовите си планове. Акциите на компанията поевтиняха с 8 цента, или 1.2%, до 6.80 EUR в Милано, с което нейната оценка става 8.4 млрд. EUR. Fiat имаше 13.1 млрд. EUR ликвидност в края на март, увеличава своите финанси в подготовка на придобиването на мажоритарен дял в Chrysler. Италианската автомобилна компания продаде петгодишни ценни книжа на стойност 5 млрд. EUR през миналия месец. Това беше първата публична транзакция на компанията от 2009 г.

Американска сделка

Главният изпълнителен директор на Fiat Серджо Маркионе трябва да поеме контрола над американската компания две

години по-рано от предвиденото. Той цели да увеличи дела на Fiat до 46% през второто тримесечие, след като завърши транзакциите за изплащане на заемите в размер на 7.5 млрд. USD, които Chrysler е получил от правителствата на САЩ и Канада. След това Маркионе, който е директор и на Chrysler, иска да увеличи дела на Fiat до 51% до края на 2011 г. в подготовка за стартиране на първично публично предлагане на базираната в Мичиган компания. Целта на Маркионе е Chrysler да регистрира нетна печалба тази година за първи път, след като излезе от банкрут през 2009 г. За това той е подкрепен от администрацията на президента Обама. Срещу размяна на технологии, управление и постигането на определени цели американското и канадското правителство дадоха на Fiat 35% дял в Chrysler, без да се налага италианската компания да плаща за тях. В момента Fiat държи 30% от американската компания. **П**

Целта на главния изпълнителен директор на Fiat Серджо Маркионе е Chrysler да регистрира нетна печалба тази година за първи път от 2009 г. ЧИМКА BLOOMBERG

13.1

млрд. EUR
е била ликвидността на Fiat в края на март

1.27

млрд. USD
ще плати италианският автомобилен производител за придобиване на още 16% от Chrysler

"Роснефт" предпочита партньор от Европа или САЩ за сондажите в Арктика

След провала на сделката с BP руската петролна компания очаква предложения от Shell, Exxon Mobil и Chevron

Провалът на сделката между руската петролна компания "Роснефт" и британската BP открива нови възможности за други компании да сътрудничат на руснаците в търсенето на нефтени находища край бреговете на Арктика. Вероятни кандидати за партньорство са Royal Dutch Shell, Exxon Mobil и Chevron. Според запознати "Роснефт" ще започне преговори за нов партньор незабавно.

BP прекара четири месеца в опити да спаси сделката с

руската петролна компания. Чрез нея британците можеха да получат възможност да добиват около 15 млрд. барела петрол. Двете компании се споразумяха да проучат 125 хил. кв. км от Карско море, северно от най-добре разработените находища в Западен Сибир. В района се очаква да се открият 50 млрд. барела петрол.

Нови хоризонти

Най-големият руски производител на петрол има нужда от повече технологии и капитал, за да потърси нефтени залежи покрай бреговете. Вероятно "Роснефт" ще предпочете сътрудничество с европейска или американска компания заради по-големия опит в сондажите на

крайбрежни зони.

Главните запозгорени

Главният изпълнителен директор на Shell Питър Восер обяви вчера, че компанията се интересува от разширение на дейността в Русия, но отказа коментар за проект с "Роснефт". Компаниите Exxon и Chevron вече са работили с руската компания през изминалите години. Exxon вече подписа споразумение за проучване на Черноморското крайбрежие, а Chevron подписа такова за отделни райони в същата част. От Chevron обявиха, че продължават съвместната си работа с "Роснефт", но отказаха да коментират конкретния проект. **П**

В района на Карско море, където "Роснефт" ще прави сондажи, се очаква да бъдат открити 50 млрд. барела петрол

КАЛЕНДАР НА ПРИЛОЖЕНИЯТА на вестник **Пари** за май

ФОТОВОЛТАИЦИ 19 май

РЕГИОНАЛЕН БИЗНЕС 20 май
ВАРНА

ОЗЕЛЕНЯВАНЕ 25 май

ФОТОГРАФИЯ 27 май

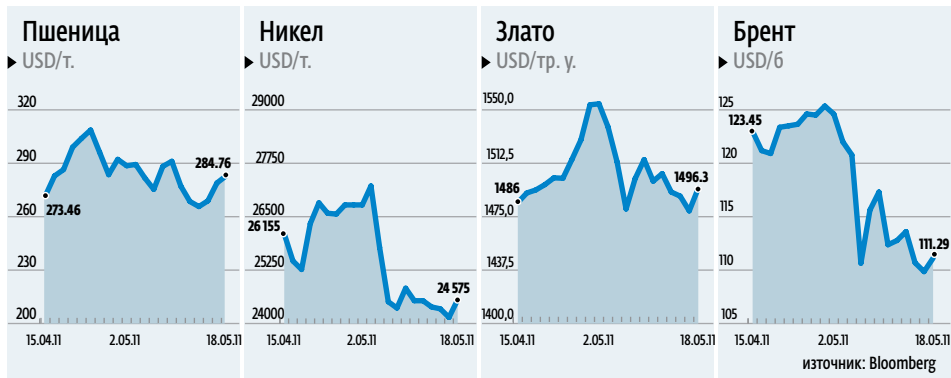
РЕГИОНАЛЕН БИЗНЕС 30 май
СТАРА ЗАГОРА

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ 31 май

Заявете вашата реклама на
тел. 02/4395 849, 822, 847
reklama@pari.bg

Абонамент
тел. 02/4395 835, 836, 831,
807, 827; sales@pari.bg

16 ПАЗАРИ

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,3964
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,3167
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,4081
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,5345
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1114
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8,0101
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6227
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,2483
ХОНГКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,7750
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6491
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	2,2546
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,5885
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,9078
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,0853
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,7093
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,2297
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,6645
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7594
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,1529
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5682
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,4786
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,0242
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,1883
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,8400
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,7512
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,8856
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,1899
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,0936
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,5693
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,8813
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,3836
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,9999
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.05.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,45512	-0,00522
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,49032	0,03231
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,41113	-0,00429
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,55905	0,00099
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,11345	-0,00796
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,98135	-0,01665
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62271	-0,00024
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,22089	-0,01972
ХОНГКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,76816	-0,00699
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,63856	0,00089
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,26993	-0,03639
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,60566	-0,00363
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,88964	-0,01421
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,05122	-0,00715
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,69409	0,00351
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,26382	0,00254
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75741	-0,00039
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,17192	-0,00240
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,53106	0,00368
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,46450	0,00077
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,08182	0,00464
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,18140	-0,00285
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,98136	0,00317
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,74820	-0,00877
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,90097	0,00129
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,17701	0,00423
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,10518	-0,00012
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,54158	-0,01343
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,67946	-0,01930
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,37473	-0,00543
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,98437	0,00990
ЗЛОТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	2047,19000	-9,44000

Обмени курсове на чуждестранните валути към лева за 19.05.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. сп. (млн)	ЦОМ	От началото на годината (не се ангажира)	Спандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предп. (ангажирана)	Начало на публ. предлагане
Автора Капитал АД	Смесен - балансиран	5,0594	5,0594	1,75%	14,12%	4,71%	-18,54%	21.01.2008
Автора Кепитъл - Балансиран	фонд в акции	7,4828	7,4828	-0,98%	12,83%	14,67%	-8,37%	23.01.2008
Автора Кепитъл - Глобален	фонд в акции	10,2265	10,6356	0,0000	0,10%	1,20%	1,36%	23.09.2009
Активна Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	2,4144	2,4144	7,87%	29,33%	3,57%	-47,33%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	2,8257	2,8257	7,79%	25,88%	2,80%	-40,70%	12.11.2007
Астра Кеш	фонд на паричен пазар	11,7281	11,7281	2,24%	0,08%	6,38%	6,30%	06.10.2008
Астра Баланс	фонд в акции	11,2733	11,1050	0,0000	10,90%	5,45%	4,54%	06.10.2008
Астра Плюс	фонд в акции	10,7429	10,5292	0,0000	6,38%	13,11%	8,53%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	14,8468	14,6998	8,49%	7,02%	10,55%	7,35%	14.12.2005
БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	9,0560	8,9663	12,33%	11,96%	11,50%	-1,57%	01.03.2006
БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4,0043	3,9647	-8,51%	14,73%	-22,98%	-17,17%	21.06.2006
БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	8,1011	7,8651	0,77%	13,09%	-0,69%	-7,06%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11,2705	10,9422	N/A	12,65%	1,33%	2,78%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12,5168	12,5168	2,02%	0,27%	6,84%	7,88%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	83,4154	83,4154	0,87%	1,14%	1,75%	-3,70%	20.11.2006
БФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	50,5885	50,3356	3,64%	1,88%	2,65%	-1,01%	20.11.2006
БФ Европа	фонд в акции	65,5850	65,5850	1,52%	2,06%	-7,56%	-9,51%	03.10.2007
БФ Балкани	фонд в акции	99,8789	98,3919	-1,65%	2,89%	-3,15%	-0,20%	04.01.2007
БФ Варчев Високодоходен фонд	Смесен - балансиран	77,4134	76,2608	-2,37%	1,31%	-7,12%	-6,76%	25.06.2007
БФ Варчев Балансиран фонд	фонд в акции	1,35490	1,35200	2,26%	0,64%	5,68%	5,69%	01.12.2005
ДСК Управление на Активи АД	Смесен - балансиран	1,14867	1,1479	4,64%	3,90%	7,72%	2,51%	01.12.2005
ДСК Стандарт	фонд в облигации	0,82252	0,81031	6,59%	8,67%	9,34%	-3,86%	01.03.2006
ДСК Баланс	Смесен - балансиран	0,77242	0,77242	2,93%	6,73%	-7,67%	-7,67%	07.03.2008
ДСК Растек	Смесен - балансиран	1,07267	1,06946	1,51%	0,32%	3,19%	3,41%	07.05.2009
ДСК Имоти	Смесен - балансиран	103,2970	102,2692	3,44%	6,68%	2,03%	0,51%	07.12.2005
ДСК Евро Актив	Смесен - балансиран	106,3851	105,3265	2,12%	6,06%	-1,36%	1,10%	06.03.2006
Елана Фонд Мениджмънт АД	фонд в акции	88,5031	87,1855	4,58%	9,36%	2,43%	-0,92%	20.06.2005
Елана Балансиран Евро Фонд	фонд на паричен пазар	128,0172	128,0172	2,65%	0,36%	7,84%	7,20%	31.10.2007
Елана Високодоходен Фонд	Смесен - балансиран	95,7050	95,3226	0,92%	1,95%	3,27%	-1,36%	01.02.2008
Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - балансиран	110,5236	110,0820	2,25%	0,26%	5,95%	5,40%	01.07.2009
Елана Долар Фонд	фонд в акции	103,1104	102,0895	1,57%	N/A	N/A	4,16%	15.11.2010
Елана Еврофонд	фонд в акции	5,2384	5,2070	7,68%	8,85%	10,18%	5,40%	08.07.1999
Елана Глобален Фонд Акции	фонд в акции	1,0963	1,0908	1,0881	15,74%	13,15%	4,27%	01.06.2009
Елан Лев Капитал АД	фонд в акции	10,0392	10,0192	N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
Елан Лев Индекс 30	Смесен - балансиран	19,0058	18,8732	7,76%	8,18%	6,37%	10,19%	28.09.2004
Елан Лев Индекс 100	фонд в акции	11,8793	11,7141	9,71%	10,25%	5,32%	3,14%	05.01.2006
Елан Лев Индекс 200	фонд в акции	1,1741	1,1567	3,18%	10,94%	-10,33%	1,39%	10.05.2004
Елан Лев Индекс 400	фонд в акции	0,8318	0,8195	-1,05%	16,75%	4,12%	-4,22%	04.10.2006
Елан Лев Индекс 600	фонд в акции	1,0771	1,0612	-0,81%	10,55%	10,74%	1,72%	23.11.2007
Елан Лев Индекс 800	фонд в облигации	133,3425	133,1432	0,93%	3,07%	2,96%	5,80%	04.05.2006
Елан Лев Индекс 1000	Смесен - балансиран	14,7389	14,5930	2,92%	8,02%	1,01%	2,29%	17.12.2004
Елан Лев Индекс 1500	фонд в акции	0,7786	0,7709	1,18%	14,92%	4,79%	-5,22%	04.05.2006
Елан Лев Индекс 2000	Смесен - балансиран	864,3800	857,9133	5,33%	3,92%	9,78%	-4,78%	09.05.2008
Елан Лев Индекс 3000	фонд в акции	772,0204	766,2447	4,86%	4,18%	8,72%	-8,27%	09.05.2008
Елан Лев Индекс 4000	фонд в облигации	11,7808	11,7808	2,07%	0,99%	6,40%	3,14%	30.01.2006
Елан Лев Индекс 5000	Смесен - балансиран	135,6739	135,6739	8,83%	6,03%	15,38%	3,97%	30.01.2005
Елан Лев Индекс 6000	фонд в акции	8,3247	8,3247	15,24%	11,42%	25,57%	-3,40%	30.01.2006
Елан Лев Индекс 7000	фонд в акции	11,0326	11,0326	6,03%	3,44%	10,67%	4,37%	30.01.2009
Елан Лев Индекс 8000	фонд в акции	7,8919	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
Елан Лев Индекс 9000	фонд в акции	0,5723	0,5695	1,20%	10,52%	10,42%	-14,90%	19.11.2007
Елан Лев Индекс 10000	Смесен - балансиран	0,7749	0,772	1,66%	4,70%	4,67%	-7,14%	19.11.2007
Елан Лев Индекс 11000	Смесен - балансиран	1,0351	1,0335	2,61%	1,06%	5,30%	0,95%	19.11.2007
Елан Лев Индекс 12000	фонд в акции	1,3115	1,3095	2,09%	0,11%	5,84%	5,35%	16.03.2006
Елан Лев Индекс 13000	фонд в облигации	1,3261	1,321	1,56%	0,38%	4,75%	5,55%	16.03.2006
Елан Лев Индекс 14000	Смесен - балансиран	0,8886	0,8851	2,06%	3,71%	2,70%	-2,31%	16.03.2006
Елан Лев Индекс 15000	фонд в акции	0,6488	0,6454	1,62%	6,45%	-0,69%	-8,11%	16.03.2006
Елан Лев Индекс 16000	Смесен - балансиран	0,7551	0,7521	4,69%	6,02%	0,97%	-8,36%	11.02.2008
Елан Лев Индекс 17000	фонд на паричен пазар	0,0000	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A	19.01.2010
Елан Лев Индекс 18000	Смесен - балансиран	1,0689	1,0644	1,92%	0,20%	5,31%	5,08%	19.01.2010
Елан Лев Индекс 19000	фонд на паричен пазар	1,2055	1,2055	1,20%	0,16%	3,50%	3,73%	15.11.2005
Елан Лев Индекс 20000	Смесен - балансиран	1,0611	1,0611	1,61%	3,61%	4,35%	0,89%	12.09.2005
Елан Лев Индекс 21000	фонд в облигации	317,7939	316,8419	1,23%	3,52%	-0,13%	6,29%	17.11.2003
Елан Лев Индекс 22000	фонд в облигации	13,5849	13,3172	2,59%	3,43%	2,48%	5,55%	17.12.2005
Елан Лев Индекс 23000	Смесен - балансиран	12,4818	12,1147	3,60%	6,30%	3,32%	3,82%	17.12.2005
Елан Лев Индекс 24000	фонд в акции	9,2427	8,9709	5,09%	11,27%	10,48%	-1,75%	07.09.2005
Елан Лев Индекс 25000	Смесен - балансиран	21,7854	21,7854	4,46%	5,42%	7,36%	2,40%	08.10.2007
Елан Лев Индекс 26000	фонд в акции	6,7857	6,7518	-2,35%	5,92%	4,95%	-9,32%	01.06.2007
Елан Лев Индекс 27000	Смесен - балансиран	8,1623	8,1215	-3,05%	5,83%	4,58%	-5,00%	01.06.2007
Елан Лев Индекс 28000	фонд в облигации	12,2012	12,1708	2,82%	1,67%	9,		

Регионални
индексиВедущият индекс на БФБ отчете
лек спад

Sofix: 439.04

↓ -0.05%

Понижение отбеляза македонският
бенчмарк

МВПО: 2576.25

↓ -0.24%

Ръст отчете основният сръбски
индекс

BELEX15: 760.89

↑ +0.94%

Число на геня

Обем

32 114

▶ акции на Първа инвестиционна банка сменяха
собственика си на борсата. Цената на книгата се повиши
с 0.29% по време на сесията

Световни индекси

Германският индекс отчете увеличение

DAX: 7299.36

↑ +0.59%

Американските акции поскъпнаха в
началото на сесията

Dow Jones: 12 493.20

↑ +0.11%

Ведущият индекс в Токио продължи да
се покачва

Nikkei225: 9662.08

↑ +0.99%

Спаг

Commerzbank

-1.35% +1.72%

▶ поевтиняха акциите
на германската банка,
като цената им
достигна 3.81 EUR

Поскъпване

Fresenius Se+Co.KGAA

▶ поскъпнаха акциите на
германския производител
на медицинско оборудване
до 71.97 EUR

Стоките поскъпват заради сушата и намаляването на запасите

Индексът GSCI на Standard&Poor's на 24 суровини се покачи с 1.6%

Борсовите стоки отбелязаха най-големия си ръст от повече от седмица насам в резултат на сушата в Европа и САЩ и понижаването на енергийните запаси. Индексът GSCI на Standard&Poor's, който следи движението на 24 суровини, се повиши с 1.6% до 683.54 пункта, което е най-сериозният му ръст от 9 май, съобщава Bloomberg. Медта поскъпна с 2.6%, петролът - с 2%, а цените на житото се покачиха с 1.5%.

За трета година

За трета поредна година се забелязва поскъпване на стоките. Това се дължи на повишеното потребление в Китай и Индия, както и на

проблемите с доставките на руди и селскостопанска продукция. Заради сушата реколтата на мека пшеница във Франция, която е най-големият производител в Европейския съюз, се очаква да намалее с 12% тази година. Ден по-рано стана ясно, че доставките на бензин в САЩ са спаднали миналата седмица.

Опасения

Индексът GSCI спадна с 11% през първата седмица на май, което е най-значителният му спад от декември 2008 г. Причината за това е намаляването от страна на спекулативните инвеститори на позициите им в редица стоки - от мед до петрол, заради опасения, че икономическият растеж в света се забавя. Редица държави, а и Европейската централна банка вече повишиха лихвите си.

▶ Медта с гостапка след три месеца поскъпна с 2.6% и достигна 9030 USD/т на борсата в Лондон. Запасите от метала вече намаляват 12-и пореден ден

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Храни

▶ Нерафинираната захар поскъпна с 2.7%, като цената ѝ достигна 49.74 цента за килограм на борсата в Ню Йорк. Производството на захар в основния добивен район в Бразилия е намалало с 69% на годишна база в началото на сезона, показват данни на браншовата асоциация Unica. Причината за това са по-слабата реколта и забавянето на жътвата, както и пренасочването на по-голямо количество от захарната тръстика за производство на биоетанол. По-малката от очакваната реколта може да доведе до ръст и при цените на житото. За последната година те вече са се покачили с 66% заради наводненията в Канада и сушата в Русия. През тази година засушаване се очаква в Китай и някои райони на САЩ, докато в други части на САЩ прогнозите са за продължителни гъждове

СНИМКА BLOOMBERG

**КАК ДА
ИЗПРАТИТЕ
ВАШЕТО
БИЗНЕС
ПРЕДЛОЖЕНИЕ
НА ПРАВИЛНИЯ АДРЕС**

За да е успешна вашата
маркетингова стратегия,
поръчай адресен списък.
www.daxy.com

ПРЕДИ ДА ПУСНЕШ ПИСМОТО!

ДАКСИ

Ernst&Young: Гръцките и руските фирми са най-склонни да дават подкупи

Икономическата криза благоприятства увеличението на корупционните практики, показва проучването на Ernst&Young

Повече от една трета от служителите на големи европейски компании са готови да предложат пари или подаръци и развлечения, за да си осигурят поръчки и клиенти на фона на икономическия спад, предизвикан от кризата. Това показва изследване на консултантската фирма Ernst&Young, според

което гръцките и руските служители са най-склонни да предлагат пари като подкуп, като гръците също така оглавяват класацията за най-склонни да правят лични подаръци. Франция и Норвегия пък са най-„чистите“ държави в това отношение.

Не знам, не чух, не видях

Около две трети от анкетираните 2365 души от 25 страни заявяват, че подкупите и корупцията са широко разпространени на работните им места, като почти половината не знаят

компаниите им да имат антикорупционни политики. „Тихото приемане на подкупите и корупцията, съчетано с инициативите за намаляване на разходите, в много компании създават условия за увеличаването на тези практики“, коментира Дейвид Стълб от Ernst&Young, под чието ръководство е проведено изследването.

Да заобиколим закона

Над 40% от анкетираните от Ernst&Young служители, които са от най-ниските нива до топмениджърите,

признават, че корупцията и подкупите са се увеличили поради кризата през последните две години. Една четвърт от анкетираните нямат доверие в етичността на мениджърите, а почти 60% очакват от управителите да заобикалят закона, за да постигнат желаните цели. Половината от запитаните мениджъри също са потвърдили тези изводи.

На война срещу корупцията

Ernst&Young посочват, че едва 26% от служителите в Обединеното кралство

и под 20% от тези във Франция и Германия са минали антикорупционно обучение. Само една трета от запитаните смятат, че антикорупционните политики на компаниите дават ясни указания. Работещите от държавите, най-тежко ударени от икономическата криза, най-силно подкрепят нуждата от по-строги мерки срещу корупцията. Над 80% от анкетираните в Португалия, Ирландия, Испания и Гърция искат повече контрол от страна на регулаторите.

Натискът на регулаторите на международно

ниво наистина се засилва в последно време. Съгласно Закона за корупционни практики в чужбина (FCPA) САЩ са санкционирали 107 чуждестранни компании за подкуп, Германия - 71, Италия - 39, и Обединеното кралство - 5. Във Великобритания от юли влиза в сила и специалният Bribery Act, според който всяка компания от Острова може да бъде подведена под отговорност, ако неин персонал, филиали или „свързани лица“ предлагат подкупи където и да е по света.

Филип Буров

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Основни изводи от изследването

1 Крежко икономическо възстановяване. Макар повечето анкетирани да са съгласни, че най-тежкия период на кризата е отминал, те остават с негативни очаквания за следващата година. Над 60% очакват още компании да изпадат във финансови затруднения и фокусът на бизнеса да остане върху съкращаване на разходите.

2 Неетичните практики продължават да се толерират. Проучването показва, че въпреки затвърдените мерки на регулаторите служителите от всички нива на организацията продължават да са толерантни към неетичното поведение. Всеки пети служител заявява, че смята за приемливо да даде подкуп, за да спечели или задържи бизнес.

3 Корупцията е широко разпространена. Две трети от интервюираните признават, че подкупите и корупцията са широко разпространени в техните държави, като 40% от тях смятат, че положението се е влошило с икономическия спад. Три четвърти обаче са убедени, че техният сектор прави изключение.

4 Честността носи икономически изгоди. Две трети от запитаните са съгласни, че компании с добра репутация и етично поведение имат преимущество на пазара. 45% не биха искали да работят за фирма, замесена в сериозен корупционен скандал, а над половината анкетирани заявяват, че не биха работили с такива фирми.

ТОП 5 на страните, в които искат повече контрол от регулаторите за намаляване на корупцията

(процент от анкетираните)

- 1 Португалия - 90%
- 2 Италия - 88%
- 3 Ирландия - 87%
- 4 Испания - 85%
- 5 Гърция - 83%

Средно за Европа - 77%

ТОП 5 на страните, в които анкетираните искат членовете на бордовете на компаниите да носят лична отговорност за допускане на корупционни практики

(процент от анкетираните)

- 1 Ирландия - 85%
- 2 Италия - 84%
- 3 Португалия - 82%
- 4 Испания - 82%
- 5 Гърция 78%

Средно за Европа - 77%

МИНИСТЕРСТВО НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА

обявява конкурс за длъжността "Младши експерт" в Дирекция "Инвестиционна политика и управление на собствеността", Отдел "Инвестиционна политика"

Минимални и специфични изисквания, определени в нормативен акт:

1. Минимална образователна степен за заемане на длъжността – професионален бакалавър;
2. Професионален опит: не се изисква;
3. Ранг – V младши.

Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатите:

- професионален опит в държавната администрация и/или дейности, свързани с планиране, контрол и реализация на инвестиционни програми и проекти;
- познаване и ползване на нормативната уредба, касаеща физическото възпитание и спорта, инвестиционната дейност, управлението и стопанисването на държавната собственост;
- компютърни умения - работа с продуктите на MS Office /Word, Excel/, Internet.
- комуникативни и организационни умения.

Цел на длъжността:

Реализация на инвестиционната програма на Министерство на физическото възпитание и спорта.

Размер на основната заплата за длъжността - 536 лева.

Начинът за провеждане на конкурса е:

1. Решаване на тест.
2. Интервю.

Необходимите документи, които следва да бъдат представени от кандидатите за участие в конкурса са:

1. Заявление за участие в конкурса, съгласно приложение № 2 към чл. 17, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители;
2. Декларация по чл. 17, ал. 2, т. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители;
3. Копие от документи за придобита образователно - квалификационна степен, допълнителна квалификация и правоспособност, които се изискват за длъжността;
4. Копия от документи, удостоверяващи продължителността на професионалния опит.

Документите следва да бъдат представени лично или чрез пълномощник в 10 - дневен срок от публикуване на обявата на адреса на Министерство на физическото възпитание и спорта - гр. София, бул. "Васил Левски" № 75, стая 310, от 10.00 ч. до 12.00 ч., от 13.30 ч. до 16.30 ч.

Списъците и други съобщения във връзка с конкурса, ще се обявяват на информационните табла във файлето на партнера на Министерство на физическото възпитание и спорта.

4.25

► млрд. USD е прогнозната цена на бизнес мрежата

10.7

► млрд. USD ще достигне пазарът на „софтуер-като-услуга“ през 2011 г.

СНИМКА BLOOMBERG

LinkedIn очаква над 340 млн. USD приходи от излизането си на борсата

Първата стъпила на публичния пазар социална мрежа се надява на оценка от над 4 млрд. USD

Ориентираната към бизнеса LinkedIn, първата голяма американска социална мрежа, която ще се листне на борсата, има амбициозна цел да събере над 340 млн. USD от своето първично публично предлагане, което започва днес. Анализатори очакват IPO-то да е успешно, но също така крие рискове и според експерти оценката на компанията ще е сравнима с тези на производители на бизнес софтуер, отколкото с тези на други социални мрежи. Компанията често е сравнявана със социални услуги като Facebook и Twitter, които разчитат на продажбата на реклами на клиенти. LinkedIn обаче получава 70% от приходите си от бизнес абонаменти, модел, сходен с тези на Salesforce.com, SuccessFactors и NetSuite. Тази двойна привлекателност и по-бърз ръст все пак означават, че компанията заслужава по-висока оценка от други производители на бизнес софтуер. „Имаме продукт, който е харесван от милиони хора, това със сигурност ще помогне на цената на акциите“, казва Браян Джейкъбс от Emergence Capital Partners, един от първите инвеститори в Salesforce и SuccessFactors.

Социалната връзка
Някои инвеститори може

Продажбата на борсата излизат 7.84 млн. акции

► Във вторник компанията увеличи единичната цена на своите акции от 35 на 45 USD, което повиши прогнозната ѝ оценка до 4.25 млрд. USD. От днес за

продажба се предлагат 7.84 млн. акции.

► Около 62% от тях се продават от LinkedIn, който ще използва приходите за финансиране на съществуващи проекти и разширяване на бизнеса, включително потенциални изкупувания на групи компании или технологии. Продавачите на групата

част включват инвеститорите Bain Capital, McGraw-Hill, Goldman Sachs Group и основателя и председател Рийд Хофман.

► Други от госегашните инвеститори, като Sequoia Capital, Greylock Partners и Bessemer Venture Partners, няма да продават дела си, показват гокументите.

блогинг услугата Twitter - на 6.2 млрд. USD.

Потенциални опасности

Някои анализатори остават скептично настроени. Раян Хънтър от Wedge Partners публикува доклад на 16 май, в който се твърди, че LinkedIn ще е надценен дори при 3 млрд. USD.

Досега компанията планираше продажба, която щеше да ѝ даде сходна оценка. Хънтър вижда конфликт между бизнеса с платени абонаменти и този с реклами, които компанията развива. За да задоволи абонатите си, компанията ще трябва да отреже рекламите за тях, което от своя страна ще намали приходите.

Заплаха от конкуренция

Растящата конкуренция също е в състояние да принуди компанията да елиминира платените абонаменти, за да задържи клиентите си, като основната заплаха в това отношение е Facebook. „Потребителите на Facebook са доста по-предани, отколкото тези на LinkedIn“, пише в доклада на Хънтър. Според него, ако използват по-голямата социална мрежа започнат да употребяват платформата за задоволяване на професионалните си нужди, това ще означава бърз спад на стойността на LinkedIn за потребителите и инвеститорите.

Пламен Димитров

Цитат

„Сайтът LinkedIn ще е надценен дори при цена 3 млрд. USD. Освен това има конфликт между бизнеса с платени абонаменти и този с реклами, които компанията развива. За да задоволи абонатите си, социалният сайт ще трябва да отреже рекламите за тях, което от своя страна ще намали приходите му.“

Раян Хънтър,
анализатор в Wedge Partners

да купят акции на LinkedIn, защото ги разглеждат като връзка със социалните компании начело с Facebook. Те все още отлагат своето излизане на пазара, за да преследват ръст извън обсега на регулаторите, които са съсредоточени върху публично търгуваните предприятия. Все пак в своите документи от LinkedIn казват, че голяма част от прихо-

дите им идват от дейности, които са сравними с модела на „софтуер-като-услуга“.

При него компанията предоставят софтуер през интернет, пазар, който ще се разшири с 16% до 10.7 млрд. USD през тази година според анализаторите от Gartner. Тези компании продават абонаменти вместо дългосрочни лицензи, както е при традиционните

компании за софтуер.

Facebook и Twitter, социалните сайтове, които предоставят услуги безплатно, имат по-високи частни пазарни оценки от LinkedIn, базирани на потенциалните приходи от реклами, имащи възможност да достигнат до стотици милиони потребители. Най-голямата социална мрежа Facebook се оценява на 55 млрд. USD, докато микро-

Платформа В услуга на работодателите

► Потребителите на LinkedIn използват сайта, за да търсят работни места, да наемат служители и да намират експерти от дадена индустрия. Създаването на профил е безплатно, но компанията въведе и платен абонамент през 2005 г., давайки на работодателите по-големи възможности за гостъп до

госиета на потенциални кандидати.

► Именно те са реализирали 70% от приходите на LinkedIn в размер на 93.9 млн. USD за първото тримесечие на годината. Прогнозната оценка на компанията, равняваща се на 11.3 пъти размера на продажбите, приема за даденост, че приходите от първата четвърт ще се повторят и през следващите три. Между януари и март 2011 г. печалбата на LinkedIn се е увеличила с 14% до 2.08 млн. USD.

СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГИЯ

Постави си сам... фотоволтаичен панел

Процедурите, през които се минава за поставянето на малки соларни системи, са доста тежки

Слънчевите панели изглеждат красиво на покрива дори и на жилища, но да се сдобиете с такъв и да произведате собствено електричество, никак не е лесно и евтино. Фотоволтаични панели може да постави всеки, който има излишно свободно пространство около дома си. Двете основни причини да направите това са обектът, който се нуждае от електричество, е далеч от електроразпределителната мрежа или просто искате да продавате ток. Третият вариант - да се инсталират слънчеви панели в дом, който така или иначе е свързан с мрежата, не е изгоден, съветват специалисти. Причината - цената на тока, който купуваме, е по-ниска от тази на слънчевата инсталация.

Инвестицията се връща за 5-7 години
Изграждането на т.нар. автономна соларна система е възможно тогава, когато

къщата, на която се прави, не е вързана към електро-разпределителната мрежа. Инвестицията е еднократна и в повечето случаи - значителна. Специалистите казват, че всеки проект е индивидуален и е трудно да се посочи цена, но поне ориентировъчно минималното вложение е около 5 хил. лв. Все пак обаче инвестицията се възвръща за около 5-7 години, особено когато животът на инсталираните съоръжения е с продължителност 20-25 години. Дори и след този експлоатационен срок те продължават да работят с около 80% от мощността си, а по отделните части почти не се налагат подновявания и ремонти, категорични са представители на фирми, изграждащи фотоволтаични системи.

За поставянето на автономна соларна система за производство на ток за лична консумация не са необходими разрешения. "Основното, което трябва

да се направи, е да бъде изчислена консумацията, която даден обект ще ползва, и за колко време", каза за в. "Пари" управителят на фирма "Екоел БГ" Иван Грънчев, която се занимава с изграждане на фотоволтаични системи. По негови сметки за вила, в която е предвидено да се използват основните домакински уреди, но без отоплението, 2 KW инсталирана мощност е напълно достатъчна. Заявка за поставяне на панелите се отправя към фирма, която поема задачата да съобрази за исканата мощност какви панели и акумулатори към тях са необходими.

Когато покривът започне да прогава...

Безспорно, ако даден обект има излишно празно пространство или покривът му позволява поставянето на фотоволтаичен панел, това може да бъде и доходоносно. За съжаление изискванията, които се поставят

пред инвеститорите, нерядко ги отказват от подобни действия. Например според наредбите поставянето на подобна инсталация независимо от нейната големина превръща обекта в трета строителна категория. "Подобно тълкуване няма в нито една държава", категоричен е Иван Грънчев. По думите му по-малките инсталации до 30 KW трябвало да бъдат 4-та или 5-а строителна категория, за които режимът е по-лек.

Ако се захванете сами с узаконяването на инсталацията, трябва да чакате няколко месеца и да си подготвите около 50 вида документи, казва Грънчев. Той описва целия процес в три стъпки - изваждане на разрешение от архитект, пускане на заявка към електроразпределителното дружество, получаване на документи от ХЕИ и РИОСВ.

Тромавата процедура от пускането на заявка към

оператора на мрежата, в чийто район попада обектът, на който ще се поставят панели, до подписването на договор за изкупуване на електричеството трае от 2-3 месеца за по-малки инсталации (до 30 KW) и до 2-3 години за по-големите, разположени в земеделски земи (над 1 MW).

Да оставим на специалистите
Фирмите, изграждащи и експлоатиращи впоследствие фотоволтаични системи, може да поемат тежестта при работата с различните институции чрез издаване на специално пълномощно. Експертите, които имат

опит, работят по проекта, съобразявайки се с няколко нормативни акта - Закона за възобновяемите енергийни източници, Закона за енергетиката, Закона за устройство на територията, закона за опазването на околната среда и няколко наредби.

За централи поне до 30 KW инсталирана мощност тези процедури трябва да са по-леки, категорични са експерти. Това ще насърчи и използването на соларните системи. А това е стъпка към по-бързото постигане на заложената цел от 16% дял на енергията от възобновяеми енергийни източници през 2020 г.

Елина Пулчева

Как да свържем соларния панел с енергийната мрежа

1. ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВКА КЪМ ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО
2. ПОЛУЧАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ОТ АРХИТЕКТ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ
3. ПОДГОТВЯНЕ НА ДОГОВОР ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
4. СТРОИТЕЛСТВО
5. ИЗДАВАНЕ НА АКТ 16
6. ПОДПИСВАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ИЗКУПУВАНЕ

► Специалистите казват, че всеки проект за инсталиране на соларен панел на покрива е индивидуален и е трудно да се посочи цена, но поне ориентировъчно минималното вложение е около 5 хил. лв.

СНИМКА BLOOMBERG

Топ 5 на фотоволтаичните проекти в България**1. Равна Гора 5 MWp**

- ▶ **инвеститор** - "Интерсервиз Узунови"
- ▶ **мощност** - инсталирана и реално работеща 5 MWp
- ▶ **местоположение** - с. Равна Гора, община Варна
- ▶ **площ на соларните панели** - 40 000 тънкослойни панела с микроморфен силиций
- ▶ **площ на терена** - 200 gka

2. Девня 4.8 MWp

- ▶ **инвеститор** - "Инфинити Енерджи Холдинг", Холандия
- ▶ **мощност** - инсталирана и реално работеща 4.8 MWp
- ▶ **местоположение** - Девня, община Варна
- ▶ **площ на соларните панели** - 50 000 панела. От тях 38 000 Solarpro SP44 и 12 000 панела полисилициеви
- ▶ **площ на терена** - 400 gka

3. Калипетрово 3.9 MWp

- ▶ **инвеститор** - AES
- ▶ **мощност** - инсталирана и реално работеща 3.9 MWp
- ▶ **инвестиция** - не можем да разкрием такава информация
- ▶ **местоположение** - Калипетрово, община Силистра
- ▶ **площ на соларните панели** - 51 480 панела тънкослойни CdTe
- ▶ **площ на терена** - 100 gka

4. Янково 2.4 MWp

- ▶ **инвеститор** - "Алфа Енерджи Холдинг", гъщерно дружество на "Соларпро Холдинг" АД
- ▶ **мощност** - 2.4 MWp
- ▶ **местоположение** - с. Янково, община Шумен
- ▶ **площ на соларните панели** - 57 408 панела Solarpro SP42
- ▶ **площ на терена** - 137 gka

5. Малко Търново 2.4 MWp

- ▶ **инвеститор** - "Юнайтед Солар" АД
- ▶ **мощност** - инсталирана и реално работеща 2.4 MWp
- ▶ **местоположение** - Малко Търново
- ▶ **площ на соларните панели** - 55 114 панела Solarpro SP44
- ▶ **площ на терена** - 113 gka

ИЗТОЧНИК: "СОЛАРПРО ХОЛДИНГ"

Близо 100 са реализираните проекти

Повечето са сравнително малки и са с инсталирана мощност под 1 mWp

Близо 100 са фотоволтаичните проекти в България, за които вече има издадени сертификати за производство на енергия, показва справка в регистрите на ДКЕВР към края на март. Повечето от тях обаче са сравнително малки и са с инсталирана мощност под 1 mWp.

Само Топ 5 на проектите са за около 18.5 mW, т. е. над половината от инсталираните към момента мощности.

Мащабните проекти на "Интерсервиз Узунови"

По пазарни данни най-големият проект към момента е този на "Интерсервиз Узунови", който се намира във варненското с. Равна гора и е с мощност 5 mWp. Инвестицията в него е около 15 млн. EUR. Паркът е на площ 309 дка, като на 200 дка от тях са разположени фотоволтаичните модули. От компанията залагат на японската марка Sharp, на която са и изключителен представител за България.

Наскоро от "Интерсервиз Узунови" обявиха и че проектират изграждането на първия в България фотоволтаичен парк в градски условия. Идеята е соларните панели да бъдат разположени върху паркинги и покривни конструкции. Очаква се инвестицията в градския фотоволтаичен парк да достигне 32 млн. EUR, или два пъти повече в сравнение с първия проект на компанията. Финансирането е осигурено чрез банков заем и по оценка на инвеститора заемът ще бъде изплатен за 8 години.

Собственикът на "Интерсервиз Узунови" Красимир Узунов е осми в класацията на в. "Пари" "100-те най-богати българи" с богатство, оценено на 248.9 млн. лв.

Инвестиции от Холандия и Америка

Второто и третото място са за проектите на холандската компания "Инфинити Енерджи Холдинг" и американската AES. Към момента в проекта на "Инфинити Енерджи Холдинг" е инсталирана и работи мощност 4.8 mWp. Плановите на компанията са да разшири проекта си, така че той да достигне мощност 15 mWp, с което общата инвестиция ще

достигне 50 млн. EUR.

Проектът на AES край селистренското Калипетрово е с мощност 3.9 mWp. От компанията заявиха в средата на миналата година, че са склонни да разширят парка до 80 mWp, с което общата им инвестиция ще достигне около 400 млн. USD.

Инвестиции, производство, търговия

Общото между всички големи соларни проекти, които са изградени до момента, е това, че са свързани с компанията "Соларпро Холдинг", която участва пряко или като подизпълнител в изграждането им, а и като доставчик на слънчевите панели.

Четвъртият и петият проект в Топ 5 са по 2.4 mWp и са още по-тясно свързани с холдинга. Инвеститорът в централата в шуменското с. Янково е дъщерната компания на "Соларпро" - "Алфа Енерджи Холдинг". "Соларпро" беше инвеститор и в другия проект - в Малко Търново, но в средата на миналата година компанията го продаде за 8 млн. EUR на българската компания с чуждестранно участие "Юнайтед Солар" АД.

Дарина Черкезова

Проекти

Корейската SDN и японската Toshiba са новите лидери

▶ Най-големите фотоволтаични проекти обявени досега, са тези на корейската SDN и японската компания Toshiba.

▶ От SDN обявиха, че ще инвестират 150 млн. EUR в два фотоволтаични парка - в Самоводене и Златарица. В края на миналата година стартира изграждането на първия край Самоводене, който е на площ от близо 620 хил. кв. м, а мощността му трябва да бъде 20.125 MW. Очаква се проектът да бъде приключен през юли.

▶ Паркът край Златарица е на площ от 623 дка и е с мощност от 21.48 MW, като по план трябва да е готов през август 2011 г.

▶ В началото на годината от Toshiba обявиха, че искат да инвестират над 1 млрд. USD в 10 MW соларен парк край Ямбол.

BG SOLAR**PANELS**

Интервю Никола Газдов, председател на Българската фотоволтаична асоциация

Българският пазар ще изгуби доверието на инвеститорите заради новите регулации

Заради кратките срокове за плащане на таксата за инсталирана мощност около 75% от заявените проекти в сектора може да отпадат

► Господин Газдов, след работата на държавата в последно време смятате ли, че хоризонтът пред производителите на екологична енергия се изчисти или по-скоро потъна в мрак?

- Не бих казал, че се е изчистил, даже по-скоро се замъгли. Имаме дългоочакваните рамки, съвсем скоро ще имаме и нова тарифа, но се оказва, че вместо да внесе яснота, законът създаде повече объркване. Въведоха се ежегодни максимални капацитети за присъединяване на ВЕИ към мрежата, без обаче да е ясно по какъв начин ще бъдат организирани. Не е ясно и какво се случва с проектите в заварено положение - тези, които вече имат предварителен договор. За да го запазят, те трябва да платят таксата за инсталирана мощност, разписана в новия закон (25 хил. лв./MW за проекти до 5 MW и 50 хил. лв./MW за проекти над 5 MW - бел. ред.) в едномесечен срок от приемането на тарифите за изкупуване на електроенергия, иначе ще загубят правата си.

Никой не знае по какъв начин трябва да се случи това плащане - няма процедура, няма изяснени взаимоотношения между инвеститорите, електроразпределителните дружества и НЕК. Общо взето, има много неясни неща и изключително кратък срок.

► До какви проблеми може да доведат тези нови условия?

- Предполагам, че кратките срокове за плащане на сумата ще доведат до отпадане от пазара на повече от 75% от проектите. Инвеститорите и електроразпределителните дружества няма да успеят да се стиковат помежду си за толкова кратко време и със сигурност след това ще има недоволни. Възможно е оцетените инвеститори да се опитат да съдят операторите на мрежата, които от своя страна няма как да реагират адекватно, защото няма ясна процедура.

► Каква част от тези 75% са спекулативни?

- Огромна част от проектите, които ще отпадат, никога нямаше да се осъществят, защото не са направени професионално и не отговарят на критериите за инвестиционни проекти. Години наред в публичното пространство се изнасяха

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

” ВЕИ ще стават все по-евтини, тъй като технологиите поевтиняват, а всички конвенционални енергийни ресурси повишават цената си

стряскащи данни за хиляди мегавати запитвания и предварителни договори. Замислете се обаче - защо тогава има едва 28 MW инсталирана мощност от фотоволтаици към днешна дата, ако условията са много атрактивни? Страхното е, че покрай сухото ще изгори и зеленото. Много качествени проекти ще бъдат унищожени заради недомислици в Закона за ВЕИ.

► Има ли положителни страни новият Закон за ВЕИ?

- Общата оценка е по-скоро негативна. Със сигурност има и положителни страни - от гледна точка на фотоволтаичните системи е много важно, че се фиксират тарифите за целия период на експлоатация. Очаквахме, че ще се решат някои от предизвикателствата пред присъединяването към мрежата, защото все пак трябваше да се премахне една част от нереалистичните проекти. Начинът, по който това трябва да се случи, е дискриминационен и не-

пропорционален - гласуваха високи такси, въведоха се много ограничителни мерки.

Със сигурност законът не успя да определи как по недискриминационен и приоритетен начин да се присъединяват възобновяеми източници към мрежата, както е изискването на евроредирективата. Законът не можа да изясни и каква е визията за развитие на ВЕИ и как ще бъде изпълнена тя. Смятам обаче, че най-смуцаващо е политическото отношение към ВЕИ. Според законодателя законът е добър и създава предвидимост. Това обаче не е вярно. Един ден след влизане в сила на Закона за ВЕИ в парламента на второ четене беше приет абсолютно дискриминационен нормативен акт - Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на земеделските земи. Той забрани изграждането на фотоволтаични системи в земеделска земя от първа до четвърта категория освен в случаите, в които те произвеждат ток за собствени нужди. Това за пореден път показва,

” Възможно е оцетените инвеститори да се опитат да съдят операторите на мрежата, които няма как да реагират адекватно, защото няма ясна процедура

че огромният проблем за ВЕИ сектора е липсата на последователна политика от страна на държавата. Смятам, че всичко това за около 1-2 години ще отнеме доверието в България като потенциален пазар.

► Има ли надежда Европейската комисия (ЕК) да върне за преразглеждане Закона за ВЕИ?

- Смятам, че законът трябва да бъде преработен в даден момент, защото има текстове, които противоречат на европейската директива 2009/28. ЕК ще трябва да се произнесе в даден момент и тогава ще видим дали сме били прави, казвайки, че законът има дискриминационно отношение към производителите на “зелена” енергия.

► Как ще коментирате предложението на ДКЕВР за преференциалните цени на електроенергията от фотоволтаици?

- Ние очаквахме да има намаление, но сме шокирани, че то е над 30%, защото, когато добавим и 5 години по-кратък срок за изкупу-

ване, картината много се изкривява. В момента тарифата в България е само с около 10% по-висока от тази в Германия, но там има вече изградени на 20 хил. MW мощности. Условията за финансиране пък са просто несравними - един инвестиционен проект за изграждане на фотоволтаична система се финансира при самоучастие от порядъка на 15-20%, останалото е привлечено финансиране за около 15 до 17 години при цена на ресурса 4-5%. В България ситуацията е друга - проектно финансиране у нас би могло да се получи при самоучастие от порядъка на 40% и срок за откупуване около 10-15 години при цена на ресурса между 8.5 и 11%. При тези условия сметките за инвестиции в България просто не излизат.

► Казвате, че “зелената” енергия в дългосрочен план ще евтиниее. В какъв срок виждате това поевтиняване в България?

- Има две причини, поради които ВЕИ ще ста-

ват все по-евтини. От една страна, технологиите ще поевтиняват. Доказано е, че при всяко удвояване на произведените панели в световен мащаб, които са и най-скъпият компонент, цената им пада средно с 22%. От друга страна, всички конвенционални ресурси ще повишават цената си, и то не само заради политически кризи. Двете криви ще се срещнат много скоро по наши прогнози - в България това ще се случи между 2017 и 2020 г. За други европейски държави вече е факт. Съвсем скоро електричеството от фотоволтаици ще води до намаляване на месечните ни сметки за ток.

► Има ли фирми, които да се занимават с производство на панели и компоненти у нас?

- Има три фирми, една от които има и свой изследователски екип. Има около 15 фирми, които са членове на Българската фотоволтаична асоциация, които произвеждат високотехнологични продукти и ги продават за чужбина. Местните компании винаги имат повече шанс да реализират даден продукт на местния и регионалния пазар. Затова е глупаво да пречим на българските компании да се развиват с аргумента, че техният продукт е скъп и затова не ни трябва.

Елина Пулчева

Визитка

Кой е Никола Газдов

► Никола Газдов е следвал политически науки и международна политическа икономика в Германия и Великобритания.

► Има магистратура от елитната специалност на университета в Мюнхен “Източноевропейски изследвания” (East European Studies).

► Започва да се занимава с възобновяеми енергийни източници като студент през 2007 г.

► От 2008 г. се занимава с разработване на инвестиционни проекти в България.

► През 2009 г. е сред съучредителите на Българската фотоволтаична асоциация и е избран за председател на УС.

► От април 2011 г. Газдов е представител за България на водещата германска компания “Юви Солар” (juwi Solar GmbH).

Фотоволтаици Made in Plovdiv намират пазари и по света

Ефективност КПД на соларните панели е между 11 и 17%

► Енергията от слънцето е скъпа. Причината за това, е че коефициент

ът на полезно действие (КПД) на фотосоларните устройства в най-добрия случай е 17, а в най-лошия - 11%. Специалистите от бранша коментират, че се повтаря историята с парната машина, която започва с КПД 8%, но и това е достатъчно да задвижи

индустриалната революция. Освен това цените за българския потребител на автономни фотоволтаични системи са сравнително високи. Соларен панел от 36 м например струва около 1000 лв., контролер - над 100 лв., акумулатор - близо 400 лв.

Около 20-25% от пуснатите в страната през миналата година 21.2 MW фотоволтаични мощности са изградени с пловдивско участие

► Производството на инвертори за фотоволтаични системи има добри перспективи, казва инж. Петър Атанасов, мениджър продажби на соларна електроника в "Щека електроник България" ЕООД

СНИМКИ АВТОРЪТ

В производството на фотоволтаични системи и централи в Европа има два конкурента - Германия и всички останали. Като развиващ се производствен център на системи за слънчева енергия Пловдив е свързан с Германия. Тук работи дъщерна фирма на "Щека електроник", както и представители на Siemens, AEG, Q.Cells SE и други германски лидери в бранша. Именно те извършват голяма част от проектирането и монтажа на соларните паркове в страната, а местното поделение на "Щека електроник" дори изнася голяма част от продукцията си зад граница.

По експертни оценки около 20-25% от пуснатите в страната през миналата година 21.2 MW фотоволтаични мощности са изградени с пловдивско участие. Местните предприемачи обаче се надяват, че истинският пазарен скок ще бъде отчетен през 2011 г., защото именно през тази година се очаква да заработят фотоволтаичните паркове с неколкратно по-голяма мощност.

Местното производство

"Щека електроник България" ЕООД е производител на най-сложните елементи за фотоволтаични централи в страната. За възможностите на компанията говори фактът, че с еднодневното си производство от около 2000 контролера тя задоволява изцяло потребностите на българския пазар на автономни фотоволтаични системи за една година. "Точно този пазар в България е най-слаборазвит заради ограниченото платежоспособно търсене", коментира инж. Петър Атанасов - мениджър продажби на соларна електроника в "Щека електроник България".

Като перспективно той оценява друго направление от дейността на компанията - производството на инвертори за фотоволтаични системи, свързани с електропреносната мрежа. Ако наречем тези системи промишлени фотоволтаици, данните за 2010 г. показват, че в България са били пуснати в експлоатация мощности за производство на 21.215

MW. "През 2011 г. очакванията са за неколккратно увеличаване и нашата компания има важен принос за този пазарен скок", коментира инж. Атанасов. Основният дял от продукцията на "Щека електроник България" е за износ - за съседните страни и основно за Германия, която пък продава изработените тук контролери и инвертори по цял свят.

Инженеринг и монтаж

Най-голямата фирма в Пловдивска област, която се занимава с инженеринг и монтаж на соларни системи от две години, е "Филкаб" АД. Компанията реализира големи енергийни проекти за фотоволтаични централи с мощност над 100 kW и с инсталирана площ на фотоволтаичните панели над 2 дка. Най-големият проект, който е изграден от "Филкаб", е фотоволтаичният парк край с. Янково по поръчка на инвеститорите от "Соларпро", който е с мощност 2.4 MWp.

Михаил Ванчев

Произведените от "Соларпро" соларни панели са за над 10 MW

► Компанията вече има два проекта в чужбина - в Чехия и Унгария и други в

начална фаза в Гърция

► Заводът на "Соларпро Холдинг" в Силистра е произвел над 10 MW фотоволтаични панели от откриването си в края на 2009 г. досега, съобщиха от компанията. Основ-

ните пазари са България и региона, но компанията вече има два реализирани проекта в Чехия и Унгария, както и други, които са в начална фаза в Гърция.

► Заводът е с производствен капацитет от

12 MW годишно, като съществуващата инфраструктура позволява развие на производствен капацитет до 200 MW. Към момента обаче от компанията не планират разширяване или увеличаване на капацитета си.

Инвестицията в завода досега възлиза на 20 млн. EUR.

► Панелите на "Соларпро" са тънкослойни и се произвеждат изцяло в България, като единственият им вносен елемент е силицият, който в Бълга-

рия не може да се намери с нужното качество. От компанията обясняват, че при тънкослойните панели инвестицията за MWp е по-малка, но се изисква повече площ в сравнение с кристалните.

Колко продава свободата на словото

Орхан Памук става популярен още преди Нобеловата награда заради искреността и човещината си, твърдят издателите му у нас

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

“Още с първата си книга на българския пазар през 2004 г., в рамките на две седмици Орхан Памук стана много популярен”, разказва издателят на писателя у нас Боряна Джанабетска. Виждаме се с нея по повод посещението на турския писател, който от вчера е в България.

Джанабетска споделя, че търговците, които по принцип не смеят да залагат на нови автори, постоянно са поръчвали нови екземпляри. “Имаме много обичани и четени автори, но само един-двама са претърпели толкова много преиздания”, пояснява Джанабетска. Продадените книги на Памук у нас са десетки хиляди. От “Еднорог” казват, че до края на годината предстои да излезе трето издание на “Името ми е Червен”, “Бяла крепост” и “Истанбул”. Освен тях с второ издание са и “Сняг” и “Черна книга”.

“Когато стана известен, Орхан Памук нито беше Нобелов лауреат, нито беше в центъра на процеса срещу

него в Турция”, казва Джанабетска. Тя е на мнение, че популярността на автора не се обяснява с конюнктурата или интелектуален снобизъм, а с неговата искреност и човещина. “Освен че прави талантлива и качествена литература, неговата почтеност достига до съзнанието на много и различни хора. Неговата популярност я реши и продължава да я решава публиката”, допълва тя. “За рекламата на книгите му не правим нищо повече от стандартния анонс и малки плакати в книжарниците”, казва Джанабетска.

Въпреки че е единственият Нобелов лауреат в Турция, Орхан Памук има противоречива слава в родината си, тъй като е една от малкото публични личности в страната, които говорят за геноцида над арменците от началото на XX век.

Докато през 2005 г. сп. “Тайм” го определя за една от 100-те най-влиятелни личности в света, в Истанбул срещу него започва процес за “оскъряние на турския народ”.

“Тридесет хиляди кюрди са били убити тук и милиони арменци. И почти никой не се осмелява да го признае. Аз го правя”, заявява Памук пред швейцарския вестник “Тагес-Анцайгер” през 2005 г. и бива изправен на съд за думите си. На 13 декември осем световноизвестни писатели - Жозе Сарамаго, Габриел Гарсия Маркес, Гюнтер Грас, Умберто Еко, Карлос Фуентес, Хуан Гойтисоло, Джон Ъпдайк и Марио Варгас Лъоса - подписват декларация, подкрепяща Памук.

В края на март 2011 г. на-

шумелият процес срещу писателя приключи. И макар че осъденият беше принуден да плати 3800 USD, истинският подсъдим в случая беше свободата на словото. Освен през 2005-а еврокомисарят по разширяването Оли Рен заяви, че съдебният процес срещу писателя е “решаващ тест” за Турция, който ще покаже дали Анкара гледа сериозно на свободата на словото и реформите, целящи укрепване на спазването на закона.

Авторът категорично отказа да отговаря на политически въпроси по време на посещението си у нас. Защо гласът на интелектуалците в Турция не желае да говори по тези така наболели теми? “Вероятно е много натоварващо за него”, разсъждава издателката Боряна Джанабетска. “Като човек на словото той носи тежко бреме.”

Интересното е, че ако си позволим да приемем съществуването на някакви национални белези, усещането за Памук е именно полъхът на ярка турскост. И въпреки това книгите му са космополитни от край до край. Вероятно именно тези две свойства са причината за популярността му в България - той е много близък до нас, но и обхваща голям диапазон с теми от интерес за публиката.

“За мен Орхан Памук е много четивен”, казва Боряна Джанабетска, но допълва, че има много хора, които твърдят, че писателят “им е трудно”. “Например едно момиче ми сподели, че “Истанбул” много я е разстроил, защото й е напомнил за детството й”, разказва издателката. “Но все пак това означава, че книгата

я е докоснала.”

“Диапазонът на читателите е много широк”, разкрива Джанабетска. Книгите му се купуват от млади и по-възрастни хора, от читатели с професионален интерес и от такива, които четат предимно популярна литература.

Орхан Памук не е четивен в елементарния смисъл на думата, неговите истории не са масова литература. И именно затова читателският интерес към него е “удивителен” дори за издателката му.

Теогора Мусева

”Имаме много обичани и четени автори, но само един-двама са претърпели толкова много преиздания

Боряна Джанабетска, собственик и главен редактор на издателство “Еднорог”

58

► са езиците, на които е превеждан турският писател, твърди турското издание Radikal

Визита Писателят у нас

► Орхан Памук пристигна в София по покана на Фондация “Елизабет Костова” като част от програмата “Литература в 100 лица”.

► Вчера турският писател получи наградата “Златен век” от културното министерство, а днес ще получи почетния знак Doctor Honoris Causa на университета.

► Днес той ще участва и в публичен дебат върху последната му издадена у нас книга “Други цветове” (оригиналът излиза на турски още през 1999 г.).

► Тя представлява поредица от есета и размисли, в които авторът представя своите възгледи за литературата, за заобикалящата ни свят, за политическите реалии и за държавата на духа.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

На български 9-те заглавия, издадени в България

- “Името ми е Червен”
- “Бялата крепост”
- “Сняг”
- “Черна книга”
- “Истанбул”
- “Нов живот”
- “Музей на невинността”
- “Джевет бей и неговите синове”
- “Други цветове”